

UNIVET

AZ ÁLLATORVOSTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA
III. évfolyam, 1. (9.) szám 2019. március

Lapunk tartalmából

Munka, szórakozás 3
Dr. Sótorny Péter Széchenyi-díjas 4
Az Állatorvostudományi Egyetem
Rektori Hivatalából jelentjük 4

Kárpáti Zsuzsa felvétele

Doktorrá avatási ünnepség
– Hittel és bizalommal 5
Dr. Orodán Tamás: A külvilágban 10

Megújult a könyvtár, megnyitották az
ifj. Vastagh György kiállítást 17

Dr. Süth Miklós rektori főtanácsadó:
Az élelmiszer életet ad 11

Dr. Kondor Milán állatorvos: Az ana-
tómiát választottam, a struccot a
szerencse hozta 14

Délkelet-ázsiai kapcsolatépítés 20
Szövettani kutatások 21

Szakállatorvosok diplomaátadó ün-
nepsége:
"Alma materünk iránti hűségükre
mindenkor számítunk." 22
Közel 100 lovat tart az évfolyam 25

Állategészségügyi verseny 26

Angol nyelvű összefoglaló 28

UNIVET Az Állatorvostudományi Egyetem lapja. Főszerkesztő: Balázs Gusztáv. Kijadja az Állatorvostudományi Egyetem. Felelős kiadó: Dr. Sótorny Péter rektor. Nyomta: Belvárosi Nyomda Zrt. Nyomdai megrendelés száma: 190794. A szerkesztőség postacíme: 1400 Budapest, Pf. 2. Telefon: (1) 478-4100, e-mail: webmaster@univet.hu

Munka, szórakozás

Szerencsés embernek érzem magamat, mert hivatásomnál, az újságírásnál fogva minden évben átélhetem a hallgatóknak és a tanároknak a doktorrá avatási ünnepség óráira kicsúcsosodó örömét. Úgy osztozhatom benne, hogy a tudás átadásának és elsajátításának II féléves folyamatában vívott küzdelemről csupán csak átérző képességem szerint alkothatok képet.

Kellemes ragtime zene hangolt a kétórás ünnepségre, miközben figyelmesen hajtogattam a forgatókönyv lapjait, memorizálva, hogy mikor kell majd fotóznom, amikor elűztem *Tapodi Attila*, a Syrxin Állatorvosi Kamarakórus karnagya, s megkérdezte, szórakozni vagy dolgozni jöttem-e. Mielőtt öntudatosan a munkát választottam volna, egy pillanatra elgondolkoztam és máris megköszöntem a kérdését, mert találon összefoglalta ittlétem lényegét és az eseményről írandó publicisztika témáját. Eszembe sem jutott, hogy a kérdést ugyanúgy feltehetném neki is, hiszen ő a legszebb hangszert, az emberi hangszálakat megszólaltató, az ünnepségen majd

közreműködő egyetemi polgárok próbájára sietett.

Igen, ez a nap számomra szórakozás, a doktorrá avatandó, s azóta már fel is avatott ifjú állatorvosoknak pedig örömmel volt.

A zene váltott: felcsendült Beethoven IX. Szimfóniájának IV. tétel, ami nemcsak a bécsi klasszikus zeneszerző remekműve, hanem abban az értelemben is klasszikus, hogy tökéletesen megjeleníti a hangok képében azt a testvériséget, amit a népek között elképzelek és megvalósulva szeretnék látni évtizedek óta. Elgondolkoztam azon is, hogy a zene az a nyelv, amely nemcsak tértől, hanem időtől függetlenül is érthető az értő fűleknek.

Érkeztek a végzetek, együtt: magyarok és 50 ország diákjai. Mind egyikük arcán a mosoly megannyi tanulmány! A II félévnyi munka után az önfeledt öröm megérdemelt, átélt boldogság. Hiszen nemcsak egy diplomát kapnak, hanem doktori címet is, aminek magas a társadalmi presztízse. És arra is gondoltam, hogy az előttem elvonuló „humán erőforrás” nem csekély anyagi erőforrást fog a

jövőben megmozdítani és teremteni, a maga boldogulására és az emberiség táplálására, boldogítására. Arról sem szabad megfeledkezni, hogy a diploma megszerzésébe sokan milliókat fektettek be.

Az idei doktorrá avatási ünnepségnek azonban volt még egy érdekessége. Egész pontosan 2019. február 22-ének volt meg egy érdekessége az István utcai kampuszon! A graduális képzésben végzettek még alig fejezték be a fotózást Csatlóson, a híres bikán, amikor egy másik bevonulás kezdődött a tornacsarnokból, ahol a végzett szakállatorvosok sorakoztak fel. Színes sokadalom volt ez is, mert itt nem különböző népek, hanem különböző korosztályok tagjai alkottak egy közösséget. Mégis, mindannyiuk arcáról ugyanaz az öröm sugárzott, mind délelőtti társaikérol. S, talán mondani sem kell, ismét Beethoven szimfóniájára vonultak el az elnökségi pulpitus előtt és foglaltak helyet a számukra kijelölt székeken. Én pedig másodszer is szerencsésnek éreztem magamat!

Balázs Gusztáv

Kitüntetés a nemzeti ünnepen

Dr. Sótonyi Péter Széchenyi-díjas

Dr. Sótonyi Péter átveszi kitüntetését a március 15-i ünnepségen
MTI Fotó Koszticsák Szilárd

Az egyetem rektora családja és Orbán Viktor miniszterelnök társaságában

Nemzeti ünnepünk alkalmából Széchenyi-díjjal tüntették ki dr. Sótonyi Péter rektort. A kitüntetést Áder János köztársasági elnök adta át március 15-én az Országházban.

Dr. Sótonyi Péter 1954-ben született Mosonmagyaróváron, diplomáját 1979-ben szerezte az Állatorvostudományi Egyetemen, ahol azóta is dolgozik. Az Egyetem rektora, az Anatómiai és Szövettani Tanszék tanszékvezető egyetemi tanára, a Semmelweis Egyetem, a Kaposvári Egyetem és a Széchenyi István Egyetem Tiszteletbeli Doktora, a Magyar Lovasport Szövetség alelnöke, Prima díjas.

Az egyetem graduális és posztgraduális képzésében szerzett több mint 35 éves tapasztalata alapján nemzetközileg is elismert oktatóprogramok készítésével új alapokra helyezte az állatorvosi anatómia oktatását. Állatanatómia tárgykörben számos tantárgy oktatója magyar és német nyelven. Hallgatói értékelés alapján 44 alkalommal nyerte el a legjobb oktató címet, 1999-ben az „Év oktatója Magyarországon” fődíjjal ismerték el tanári tevékenységét. A Mindentudás Egyetemén 2005-ben „Az állatok mozgásának elemzése”, 2018-ban a Mindenki Akadémiáján „Nemzeti kincsünk a ló” cím-

mel tartott előadást. A Nemzeti Lovas Programban a lovas oktatás kidolgozása fűződik nevéhez.

Rendszeresen oktat, illetve kutat a kölni, a bécsi, a berlini, a temesvári egyetemeken, 2004-től vendég professzora az amerikai Yale Egyetemen; a Semmelweis Egyetemen több mint negyed évszázada tart fenn aktív oktatási, tudományos és tudománypolitikai kapcsolatot.

Szerzője, illetve társszerzője 10 könyvnek és egy nagyszerű anatómiai CD-ROM-nak, amelyek magyar, angol, német, japán és szlovák nyelven jelentek meg. Eredeti tudományos közleményeinek impaktfaktora 84, a független idézetek száma 1760. Ismeretterjesztő közleményeinek, hazai és nemzetközi konferenciákon tartott előadásainak száma több 100.

Sótonyi professzor a tangazdaság fejlesztését, újjászervezését követően bevezette az oktatásba az un. „Hetesi szolgálatot”, amelynek célja, hogy a leendő állatorvosok testközelből megismerhessék a gazdasági haszonállatokat. A sikeresen indult programnak köszönhetően, újra vonzóvá vált a haszonállatok gyógyítása az ifjú állatorvosok számára.

Meghatározó szerepet játszott az Állatorvostudományi Egyetem európai

akkreditációjának elnyerésében, így az itt szerzett diplomát minden további honosítási eljárás nélkül, automatikusan elfogadják. *A világon egyedülálló módon, három nyelven, magyarul, angolul és németül folyik az állatorvos képzés, a hazai felsőoktatási intézmények közül a legnagyobb arányban az Állatorvostudományi Egyetemen vesznek részt idegennyelvű képzésben hallgatók. A hallgatószám kétharmada 52 országból érkező külföldi diák, ami mellett, hogy komoly bevételi forrás az ezáltal csaknem önfenntartó intézménynek, azt is jelenti, hogy pezsgő a nemzetközi élet Budapest „lehangulatosabb” campusán.*

Sótonyi Péter kezdeményezte a 232 éves, egyetlen hazai állatorvos-képző intézmény önállóvá válását, így az intézmény 2016. július 1-től újra Állatorvostudományi Egyetemenként működik. Neki köszönhető az a nemcsak a magyar felsőoktatásban, de a világban is példaértékű összefogás és elkötelezettség az alma mater irányába, amellyel kollégái és a mintegy másfélezer magyar, angol és német nyelvű hallgató felsorakozott a magyar állatorvosképzés ügye mellett. Sótonyi rektor úr nagy hangsúlyt fektet a tradíciók őrzésére.

Doktorrá avatási ünnepség

Hittel és bizalommal

Az Állatorvostudományi Egyetem 232. diplomaátadó és doktorrá avató ünnepségén, február 22-én, 192 végzett állatorvost köszöntött dr. Sóttonyi Péter rektor, dr. Bódis József, az Emberi Erőforrások Minisztériumának oktatásért felelős államtitkára, dr. Nagy István agrárminiszter, Jakab István, az Országgyűlés alelnöke és dr. Gönczi Gábor, a Magyar Állatorvosi Kamara elnöke. Az eseményen egyetemi kitüntetések és elismerő címeket is átadtak.

B. G.

Az egyetem legemelkedettebb eseménye dr. Sóttonyi Péter rektor ünnepi beszédével kezdődött:

Mélyen tisztelt ünnepi Tanácsülés, kedves avatandó Kollégáim, Oktatótársaim, Vendégeink, Hölgyeim és Uraim!

A mai ünnepségünkön 74 magyar és 118 angol nyelvű állatorvos hallgatónak adunk át diplomát. Az állatorvosi diploma hagyományosan magas színvonalat képvisel, jó hírét az idegen nyelvű képzésben végzett állatorvosok is öregbítik szerte a világban, hiszen 52 országból érkeznek hozzánk hallgatók.

Az életünk folyását alapjaiban meghatározó, sorsfordító változások gyakran szinte pillanatok alatt következnek be. Egy kitüntetés átvétele is csupán perceket vesz igénybe és az egyetemistából diplomája kézhezvételével önálló, a hivatását ellátni képes állatorvos lesz. Aki orvoslással foglalkozik, időnként az életet a haláltól elválasztó keskeny határmezsgyén egyensúlyozik, tisztában van egyes pillanatok meghatározó, sorsdöntő jelentőségével. De sosem kerülhetne sor erre a bizonyos sorsdöntő pillanatra az ezt megelőző időszak nélkül. Az határozza meg a változás irányát, az dönti el igazán, hogy sorsunk merre billen. A jelentős pillanatokig legtöbbször hosszú és küz-

Dr. Bódis József, dr. Nagy István, dr. Sóttonyi Péter és Jakab István

delmes út vezet. A diploma átvétele, a kézfogás és a néhány ünnepélyes szó megtévesztően gyors, amelyet azonban közel 20 év kemény munkája előz meg, a tanulással töltött, átvirrasztott éjszakák, vagy akár a vizsgák előtti nehéz percek, esetleg az elkerülhetetlen kudarcélmények.

"Bízom benne, hogy a kormányzattal karöltve Egyetemünkön megtaláljuk azt a működtetési formát, amely nagyobb adminisztratív és gazdasági szabadságot biztosíthat intézményünknek."

Önök, kedves avatandók, képesek voltak magasabb rendű céljaiknak alárendelni a nehézségeket, és legyőzni azokat. A jövőben is ez a feladatuk és ez nem kevés.

Legyenek fogékonyak az új iránt, de információval elárasztott globális világunkban vegyék észre a veszélyt, hiszen az emberek sokszor „min-

dent” látnak, „mindent” tudnak, „minden” információhoz hozzájutnak, miközben semmit sem értenek. Önöknek hivatásukat szerető állatorvosoknak a szerepe napjainkban különösen fontossá válik. Egy téves vélemény, egy rossz gondolat, vagy szándékos félrevezetés az információkra utalt emberek megtévesztése, éppen ezért megbocsáthatatlan.

A 100 éve meghalt Ady Endre gondolata jelöljön utat miszerint „csak akkor születtek nagy dolgok, ha bátrak voltak, akik mertek”. Ez kell, hogy égjen Önökben, akik képesek egy hivatásban alázatosan hinni, és a hivatásért komoly áldozatokat hozni.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Az Állatorvostudományi Egyetem három éve nyerte vissza történelmileg indokolt önállóságát, és az itt dolgozóknak és itt végzetteknek minden okuk megvan arra, hogy büszkén, felémelt fejjel gondoljanak Alma Materükre, táplálkozva annak szellemileg kivételesen gazdag múltjából. Minden okunk megvan arra, hogy hittel és bizalommal tekintsünk az

egyetem jövőjére, a magyarországi állatorvosképzés jövőjére, mindannyiunk jövőjére.

Nekünk, itt az Állatorvosin le kell küzdenünk a felsőoktatásban súlyos gondot okozó, túlzott központosítást, a túl szigorú, körülményes ezért a bürokráciát elfogadhatatlanul növelő, az ügyintézését lassító közbeszerzési szabályozást. Ez a bénítóan ható bürokrácia rontja a hazai kutatás ver-

nek 175. évfordulója alkalmából tartott jubileumi előadásában így fogalmazott: „Az, hogy iskolánk a múltnak minden mostohaságát leküzdve az általános európai viszonyokhoz alkalmazkodni, sőt az él felé törekedni is tudott, ...lehet köszönni ...ama szerencsés körülménynek, hogy iskolánk tanszékeit jórészt az egyetem kötelékéből származó, a legmagasabb természettudományi és orvosi

megfelelő szellemi kapacitás, a kiváló tudósokkal és tudós-jelöltekkel közösen kialakított, jövőt formáló kutatási stratégiát kialakítani. Komolyan vesszük azt a gondolatot, hogy az egyetem ereje nem a falakban, hanem egykori és mai tanáraiban, a gyakorlatban is bizonyított tudományos eredményeikben rejlik.

"Az új Összehasonlító Orvostudományi Kutató Központban oktatóink és hallgatóink minden eddiginél jobb és korszerűbb körülmények között dolgozhatnak és tanulhatnak majd."

senyképességét és sokszor demoralizálja a felsőoktatás és a kutatás szereplőit. Bízom benne, hogy a kormányzattal karöltve Egyetemünkön megtaláljuk azt a működtetési formát, amely nagyobb adminisztratív és gazdasági szabadságot biztosíthat intézményünknek.

Alma materünk, a több évszázados múltra visszatekintő Állatorvostudományi Egyetem korszakos jelentőségű változások előtt áll, újjászületik az elkövetkező években. Egyetemünk Európa egyik legrégebbi állatorvosképző intézménye, ahol nem kisebb személyiségek kutattak és oktattak, mint jogelőd intézményünk alapítója, Tolnay Sándor, Európa első állatorvos-történeti múzeumát megalapító Daday András, vagy a világ első átfogó állatorvosi tankönyvét összeállító Hutya Ferenc és Marek József. A kiváló parazitológus és állatorvostörténész Kotlán Sándor 1962-ben, a magyar állatorvosképzés fennállásá-

műveltség birtokában levő tanárok töltötték be, akiket az a törekvés hatott át, hogy intézményünk hírnevét összehasonlító orvostudományi kutatások révén bel- és külföldön öregbítsék."

Az ő emlékhöz és munkásságukhoz is méltó módon az Állatorvostudományi Egyetem campusán egy olyan nemzetgazdasági léptékkal is kiemelkedő jelentőségű nagyberuházásra kerül sor, amely az egész épületeryűtestet megszépíti, és funkcionálisan is megújítja. Az új Összehasonlító Orvostudományi Kutató Központban oktatóink és hallgatóink minden eddiginél jobb és korszerűbb körülmények között dolgozhatnak és tanulhatnak majd, mindannyiunk örömére, sikereinket elősegítve, fokozva a ránk irányuló hazai és nemzetközi figyelmet.

Tisztában kell azonban azzal lennünk, hogy nem elég szép épületeket emelni, ennél sokkal fontosabb a

Aki hozzánk látogat, azt mélyen megérintik a parkunkban látható elődök szobrai. Az ő személyiségükre és személyes teljesítményeikre, mint jelképes cölöpökre épülnek mai cselekedeteink, de ez nem gátol bennünket abban, hogy elfogadjuk a kor kihívásait. Óriási az igény nagy tudású, az egész vertikumot ismerő szakemberekre, különösen azokban a gazdaságokban, ahol rendkívül intenzív és modern állattenyésztés folyik. Az állatorvos az a szakember, aki az állati test felépítésétől és működésétől a mikrobiológián keresztül, a betegségeken át az élelmiszerbiztonságig az egész termelési folyamatot átlátja.

Számos sikert könyvelhettünk el az elmúlt években. Kiemelkedő elismerés volt az egyetem számára, hogy 10 évvel Marek József Magyar Örökség díját követően a hazánkban 230 éves állatorvosképzés ugyancsak Magyar Örökség díjban részesült.

Kedves ifjú Kollégáim!

Egyértelműen pozitív volt az Önök értékelése az elmúlt gyakorlati fél-évről, gazdag és értékes szakmai tapasztalatot szereztek. Úgy érezték, hogy az Alma Mater falai között megszerzett ismeretek megfelelő alapot nyújtanak az életben az Önök-re váró feladatok teljesítéséhez.

Örömmre szolgál, hogy az állatorvos doktori oklevél mellé felsőfokú vadászati és vadgazdálkodási végzettséget igazoló tanúsítványt is átnyújthatok 69 hallgató részére, akik elvégezve a vadgazdálkodási szakirányú képzést, hozzájárulnak a vadászok és az állatorvosok szakmai együttműködéséhez.

Küzdelmeik eredményeként diplomájuk igazolja, hogy egy patinás intézményben, Alma Materünkben avatták Önöket állatorvos doktorrá. Önök öt és fél évvel ezelőtt a még Szent István Egyetem Állatorvostudományi Karára jelentkeztek, de már az önálló Állatorvostudományi Egyetemtől kapják meg diplomájukat és Egyetemünk zászlójára esküdhettek. Köszönöm Önöknek, hogy együtt gondolkodhattunk a jövőről, Egyetemünk sorsáról, együtt léptük át egy új korszak küszöbét.

Kívánom, hogy a kihívások és a nehézségek mellett sok örömet és megelégedést is találjanak jövőbeni tevékenységükben. Gondoljanak arra, hogy Egyetemünk, amelyen legszebb és legtermékenyebb fiatal éveiket töltötték, mindig visszavárja Önöket.

Kívánom, hogy lelki békében, hasznosan és nagy megbecsülésben töltsék be hivatásukat! Legyenek felvértezve a belső meggyőződésen alapuló morális tisztasággal és szilárdsággal.

Kívánom valamennyiüknek, ha egyszer befejezik pályájukat, hitvallásként mondassák el Széchenyi István szavait:

„A kevés, mit végbe vittem, kötelesség. Elmulasztása szégyen és gyalázat lett volna, ám teljesítése sem érdemel dicséretet.”

Mindehhez kérem Isten áldását!

*

– Egy egyetem életében sok felemelő pillanat van, de ezekből két esemény magasan kiemelkedik. Az első az évnnyitó, amikor a frissen felvettek nagy tudásvágygal, kihívásokat keresve megjelennek az intézményben. A legnagyobb ünnepség az, amikor átadjuk a diplomát. Biztos vagyok benne, hogy az Önök életében ez piros betűs nap – mondta köszöntőjé-

ben dr. Bódis József oktatási államtitkár. – Valamennyi diploma követelménynek megfeleltek. Törekedjenek arra, hogy minden pillanatban a lehető legjobbat adják, legyenek nyitottak az új tudományos és szakmai feladatokra, s ezek megoldásával vigyék előre ezt a gyönyörű hivatást!

*

A Szenátus ebben az évben dr. Kutas Ferenc és dr. Vetési Ferenc professzoroknak több évtizedes kimagasló oktató és kutatómunkájuk, továbbá szakmai közéleti tevékenységük elismeréseként az Állatorvostudományi Egyetem Életfa Díj kitüntetését adományozta.

Dr. Kutas Ferenc 1930. szeptember 17-én született Budapesten. Piarista diákként érettségizett 1949-ben, állatorvosi diplomáját 1954-ben vette át. Az Élettani Tanszék tanársegédje lett, majd az egyetemi ranglétrán előre haladva 1982-től egyetemi tanár, 2002-től professor emeritus lett. Tanársegédi kinevezésétől kezdve a biokémia tantárgy oktatója, számos magyar és idegennyelvű biokémiai jegyzet szerzője. A magyar és idegen-

nyelvű képzésben összesen 23 alkalommal nyerte el a hallgatóktól a legjobb oktató címet.

Vendégtanárként Lipcsében, Hannoverben, Helsinkiben és Osloban tartott biokémia előadásokat. Főbb kutatási területei a háziállatok savbázis egyensúlya és annak szabályozása, valamint az újszülött és a fiatal állatok sajátos biokémiai folyamatai. Elsősorban ezen területeken közel kétszáz magyar és idegennyelvű tudományos dolgozat szerzője, öt tudományos könyv társszerzője. 3 elfogadott, ezek közül 2 megvalósított szabadalom tulajdonosa. Kutatásait részben külföldön végezte, az Egyesült Államokban és Nagy-Britanniában. Kandidátus, az MTA doktora, Apáczai Csere János díjat, Kiváló Fel-találó díj arany fokozatát, Hutya Ferenc emlékérmet kapott.

Dr. Vetési Ferenc 1935. január 28-án született Borsod megyében, Nemesbikk községben. A miskolci Lévy József Református Gimnáziumban érettségizett 1953-ban, állatorvosi diplomáját 1958-ban vette át. A Körbonctani Tanszéken dolgozott 50 éven át, 16 éven keresztül tanszékvezetőként. 1986-ban egyetemi tanári kinevezést kapott, 2006-tól professor emeritus. Oktatási és továbbképzési rektorhelyettesként több ciklusban segítette az Egyetem munkáját. Oktatói tevékenysége során fontosnak tartotta a szakmai fegyelemre és a hazaszeretetre nevelést. Csendes szigora ellenére a hallgatók kilenc alkalommal választották az év legjobb oktatójává, vagy gyakorlatvezetőjévé.

Számos szakkönyvet, tankönyvet

publikált magyar, német és angol nyelven, amiért a Német Állatorvos Társaság tagjai közé választotta. Tudományos munkásságát elsősorban a fertőző állatbetegségek patológiája, új betegségek megállapítása, a kórbonctani diagnosztikában új módszertani eljárások bevezetése jellemezte. Nevéhez több mint száz közlemény kapcsolódik. Több szakmai társaság tagja, elnöke volt. Számos kitüntetés, így a Magyar Köztársaság Érdemrend Tisztikeresztje, a Nagyváthy János Emlékérem, Tolnay Sándor Díj, Magyar Állatorvostudományi Egyetem Klinikus Társasága Emlékérem, a Köves Díj, Sályi Gyula Díj, kétszeresen a Hutya Ferenc emlékérem birtokosa, illetve Nemesbikk díszpolgára.

*

A Szenátus *dr. Erdélyi Károly* vendégelőadó magas színvonalú oktatói és kutatói tevékenységének elismeréseként címzetes egyetemi tanári, *dr. Szentgáli Zsolt* részére magas színvonalú oktatói tevékenységének elismeréseként címzetes egyetemi docensi címet adományozott.

Az ünnepség az eskütétellel és a doktorrá avatással folytatódott, majd a végzett magyar hallgatók nevében *dr. Orodán Tamás*, az angol hallgatók nevében *dr. Einav Stern* szólt az ünnepség résztvevőikhez.

Dr. Nagy István agrárminiszter köszöntőjét azzal a megállapítással kezdte, hogy az ünnepeltek a világon elsők között létrejött, több mint két évszázada megszakítás nélkül működő állatorvos-képző intézményben szereztek meg diplomájukat.

– A hivatástudat a gazdasági fejlődésbe is lelket tud önteni, hiszen annak minden ember javát kell szolgálnia – folytatta. – Önöknek hinniük kell magukban, hogy mi is bizalommal tekinthessünk a jövőbe. Környezeti és gazdasági értelemben is nagy átalakulás éveit éljük, amelyek kihatnak minden ember életére. Korunk agráriumának olyan szakemberekre van szüksége, akik képzettségük birtokában elkötelezetten keresik a globális kihívásokra adható válaszokat; akik nem riadnak vissza a tanulástól, a tanítástól és a hivatástól.

Önöket nemcsak az egyetemi éveik kötik össze, érezniük kell céljaik egységét, az együttműködés erejét is. Azt kívánom, hogy teremtsenek még egészségesebb életkörülményeket, formálják környezetüket egy tudatosabb életszemlélet kialakítása érdekében. Mindehhez kívánok sok erőt, egészséget, sikerekben gazdag éveket. Legyenek jó állatorvosok, legyenek jó emberek!

Gönczi Gábor elnök a Magyar Állatorvosi Kamara nevében megköszönte az oktatói karnak, hogy az új állatorvos generációt szárnyaira bocsátotta. Külön is köszöntötte Kutas és Vetési professzorokat. Az állatorvosok családjának nagyon sokat jelent az is, hogy az eseményt megtisztelték jelenlétükkel az állami vezetők, hangsúlyozta.

– Szakmai közösségünkhöz csatlakozva kiemelt társadalmi fontosságú hivatás részesei lettek – szólt a végzetekhez. – Legyenek aktívak ebben

a közösségben, ne atomizáltak éljenek, mint nagy tudású szakemberek! Készüljenek fel rá, hogy a mikrokörnyezetben, amiben a tevékenységüket végzik, meglehetősen dolgokban is Önöktől fognak véleményt kérni. Igen, állatorvosnak lenni viselkedést is kell, hogy jelentsen, fátylavivőknek is kell lenniük. Törekedjenek megfelelni ennek az emberi feladatnak is. Illő alázattal, élethosszig tartó tanulással lehetünk állatorvosokból jó állatorvosok.

Jakab István az Országgyűlés és a Magosz nevében köszöntötte a doktorrá avatottakat, kérve, szolgáljanak esküjükhöz híven. Nagyon jó érzés az is, tette hozzá, hogy a magyar hallgatók mellett 52 ország fiai és lányai végeztek ma itt. Kérte, dolgozzanak együtt azért, hogy kapcsolataink egyre szorosabbak legyen!

Az ünnepségen *dr. Harangozó Bertalan* kormány megbízott az állatorvos társadalom érdekében, valamint Tolnay Sándor emlékének őrzéséért és az állatorvos hagyományok ápolásáért kifejtett munkássága elismeréseként Pro Arte Veterinaria érmet vett át.

Dr. Marosfői László és *dr. Marosfői Levente* részére az állatorvostudományok érdekében kifejtett munkásságuk elismeréseként a Pro Arte

Veterinaria éremet adományozták.

Az Egyetem érdekében végzett áldozatos munkájukért, magas színvonalú vezetői tevékenységükért *dr. Bartha Tibor* és *dr. Németh Tibor* rektorhelyetteseknek a Pro Universitate Aranygyűrűt adományozták.

Marek József Emlékérmet vett át *dr. Cseh Sándor* professor a Szülészeti és Szaporodásbiológiai Tanszéken végzett több évtizedes oktatói, kutatói munkásságáért, kiemelkedő, nemzetközi értékű szakmai tevékenységéért. Pro Universitate Arany Érem kitüntetésben részesült *dr. Fodor László* professor több évtizedes kimagasló oktatói, kutatói, tevékenységéért és vezetői munkájáért és *Kováts Adrien* főmunkatárs az egyetem érdekében végzett kimagasló és áldozatos munkájáért. Pro Universitate Juventutis éremet adományoztak *dr. Orodán Tamás*nak a Hallgatói Önkormányzat érdekében kifejtett kimagasló tevékenységéért.

Rektori kitüntetésben részesült *Andrásofszky Emese*, *dr. Tereiné Bán Andrea*, *Takács Nóra*, *Bartos Gáborné*, *Lefler Gáborné* és *Sőregi Lászlóné*.

Képeinken *dr. Bartha Tibor*, *dr. Németh Tibor*, *dr. Cseh Sándor*, *dr. Fodor László*, *Kováts Adien* és *Orodán Tamás* veszik át kitüntetésüket.

A szerző felvételei

Nagy tisztelettel köszöntöm Rektor Urat, Tanárainkat, Szüleinket és legfőképp azokat, akiknek ez a pár perc igazán szól, évfolyamtársaimat!

Sokat gondolkodtam, hogy mivel is kellene ezt az egészet kezdeni. Lehet, hogy szakbarbár lesz, de első munkahelyem és érdeklődésem miatt az állatorvosi egyetemista létet számomra legjobban ábrázoló szimbólum a tehén. Maga az egyetemen eltöltött idő megegyezik a bélszakasszal, na de hogyan? Az első a szájüreg, ami a felvételi őrldés megtettesítője. Aki itt tovább halad, bekerül az első évfolyamba, a bendőbe. Itt érik a legnagyobb harci küzdelmek, összehúzó-dások, rángatózás, minden a túlélésről szól, legyen az vizsga vagy egy koli buli. Alig van időnk megpihenni és már majdnem jön a másodév, de sokan itt elméláznak azon, hogy mi is legyen. Őket kőkeményen visszadobja a rendszer gondolkodásra a szájüregbe, mondanom sem kell a folyamat nevét, hogyan (természetesen az évisméltásra gondolok). A kevésbé elszántak itt kiesnek, hiába az a rengeteg átvészelt Equus buli, na meg tanulás. Az eltökéltebbek az újabb rágás után visszakerülnek a bendőbe és szerencsés esetben a recés, az az a másodév következik.

Kevesebb is már a tartalom, mint a bendőben, de a továbbhaladás itt igen nehéz tud lenni. Egy idegen test például itt mindenképp véglegesen elakad, ezzel sok zúrt okozva a kényes rendszernek, de aki odavaló az előbb, vagy utóbb, esetleg későbbi bendőtartalommal tovahalad a leveles gyomorba, a harmadévbe.

Ez a legdurvább, hiszen a recésnél elhittük, hogy már rutinosan megy minden, aztán a százzrétű harmadév sok meglepetéssel szolgál. Fogy a sok bódító, túl kell élni megszámlálhatatlan kolis rendezvényt, mert úgy érezzük csak így sikerülhet minden, a tanulás sem mindig segít a sűrű levelesvitorlákon való átjutáshoz, de végül, akiket kellően felőrölt ez az év, bejutnak az oltóba, azaz a negyedévbe. Ez a leginkább álszent időszak egy állatorvosi életében, hiszen

Dr. Orodán Tamás:

A külvilágban

itt elaltat minket az egyetem, már nagyon nagy rutin van bennünk, minden jön magától és meglehetősen sokáig látjuk így a dolgokat, már-már hiszünk is benne. Aztán innen gyakorlatilag mindenki együtt halad, naivan persze, mert mit sem sejtjenek arról, mi vár rájuk ezután, hosszú, nehéz, kínkeserves, az oxigén koncentráció csökkenése miatt fojtogató, majd fuldokló hónapok, hetek, napok, órák. Ezt éri minden ötödéves, majd végül a legutolsó és egyben legnehezebb megmérettetés után egy varázslatos folyamat révén (természetesen a vizsgaöröme gondolunk) a külvilágban találjuk magunkat.

Na és innentől jön a kevésbé mókás rész. Mert amik ekkor vagyunk, az nagyon sok irányt vehet. Az ügyesebbekből növények, az erősebből akár fák is lehetnek, de néhányan nem fejlődünk sehová és megmaradunk ebben a stádiumban. Megmondom, miért rossz ez és miért kerülendő.

Mi most a legtöbben, tudásunk alapján gyakorlatilag nem vagyunk mások, mint végzett hallgatók. Innentől állatorvos néven ugyan, de a státusz változatlan marad jó ideig. Ahhoz, hogy kicsírázzunk, a megfelelő külső körülmények mellett a tanulási vágy, az akarat és az alázat a legfontosabb, hiszen ez az, ami csak és kizárólag, ismétlem kizárólag az egyéneken, rajtuk múlik.

Meg kell szokni, ha egy esetet meg is oldottunk ugyan, de utána el kell olvasni a szakirodalmat hozzá, meg kell kérdezni tőlünk tapasztaltabbakat, no meg a barátainkat, hogy legközelebb sokkal szakszerűbben és más oldalról is megközelítve, komplexebb tudással állhassunk oda a hasonló helyzetekhez.

Ez a kihívás, mert ezt akkor is meg kell tennünk majd, ha sír két

gyerekünk, mert az egyik megütötte a másikat, az meg visszaütött. A harmadik bukásra áll matekból, ráadásul mindent jobban tud majd, mint anno mi is, mikor abban a korban voltunk, de aznap totálkárosra törtük az autónkat és fogalmunk sincs, mi lesz így holnap a munkával, közben leelőzetlenül csöng a telefon, mert mindenki azt szeretné, hogy segítsünk rajta és még a boldog párkapcsolatunkat is folyamatosan építenünk kell. Szép kihívás és mind előttünk van!

Ezt el tudjuk képzelni, de amikor benne leszünk, fogunk tanulni? Oda tudunk majd figyelni mindig mindenre? Ha valamit nem sikerült tökéletesen megoldani, akkor be merjük vállalni magunknak, na és az állat gazdájának? Mi a helyes út? Ha látunk egy szenvedő állatot és azt, hogy szeretnék a gazdáit, hogy jobban legyen, de nem tudnak megfizetni mindent, akkor hogyan cselekszünk?

A legfontosabb ügyis az lesz, mindegy kivel állunk szemben, egymással kollégaként, vagy állattartókkal, ismeretlenekkel, tényleg lényegtelen, legyünk korrektek. Így nagybetűvel, Korrektek. Ezt soha senki nem róhatja fel nekünk aztán. Követhetünk el hibákat, aztán vezekelnünk kell, de ezekből tanulni is kötelező. Mind a szakmai, mind az emberi melléfogásainkból, és ha adunk időt magunknak elgondolkodni ezeken, illetve ki is használjuk ezt a lehetőséget, hogy van rá időnk, akkor jó állatorvosokká és jó emberekké válhatunk később. Másképp nehéz lesz. Drukkolok mindnyájunknak, hogy sikerüljön beteljesíteni az álmunkat, ki, mit szeretne majd elérni. A lényeg ügyis az, hogy kihoztuk-e magunkból a maximumot, vagy sem és ha nem, akkor hogyan tehetjük azt jóvá, hogy állhatunk fel és lehetünk ismét erősek, rendíthetetlen, elnyűhetetlen magas fák abból, amik most vagyunk! Hajrá Srácok, menni fog!!!

Rektori főtanácsadóként dr. Süth Miklós állatorvosdoktor, címzetes egyetemi docens két feladatot kapott. Az egyik az Állatorvostudományi Egyetemen zajló képzés amerikai akkreditációjának elősegítése, a másik az élelmiszerlánc biztonság még erőteljesebb megjelenítése a képzésben. A lapunknak adott interjúban elmondja, hogy Pápán, a szülői házban, a húskombinátban dolgozó édesapja révén az ábécével együtt ismerte meg az élelmiszerhigiéna követelményeit. Nemzetközi tapasztalatokra az Európai Unió legfiatalabb, magyarországi főállatorvosaként tett szert 33 éves korától. Vezetésével elsőként Magyarországon valósították meg az élelmiszerlánc felügyeletét a szántóföldtől az asztalig garantáló hatósági szemléletben. Ez annál is fontosabb, mert, mint mondja, a szervezetünket károsan befolyásoló anyagok 70 százalékát az élelmiszerekkel együtt juttatjuk be a testünkbe.

Az élelmiszer életet ad

Interjú dr. Süth Miklós rektori főtanácsadóval

BALÁZS GUSZTÁV

– Doktor Úr, mit jelent az ön számára Pápa?

– Szülővárosomban a mindennapokban éltük meg azt a mondást, hogy Pápa a Dunántúl Athénje. Intézményei és közösségei tették azzá. A pápai tradíciók évtizedekre meghatározzák azok gondolkodását is, akik távol kerülnek a településtől. Az egyik osztálytársam Székesfehérvárról járt a Türr István Gimnáziumba tanulni, mert az édesapja is itt tanult valamikor. Sokunkkal találkozni a község különböző területein. Itt született többek között Zséda, az énekes, Gyórfy Balázs, az Agrárkamara elnöke, illetve a jól ismert politikusok, mint Kövér László és Gyurcsány Ferenc. Versenyszellemben nőttünk fel: versenyeztek az iskolák és versenyeztünk mi, diákok. Az Erkel Ferenc Ének-zenei Általános Iskola is különlegesnek számított, hiszen évfolyamonként összesen egy osztály volt, ahova már abban az időben is felvételizni kellett, illetve a legkiválóbb tanárok tanították az összes tantárgyat. Mindenkinek kötelező volt zenét tanulni, és a népi tánc ugyanolyan óra volt, mint a matematika. Énekeltem az iskolai kórusban, ennek köszönhetően tanultam meg azt, hogy hogyan kell kiállni a pódiumra sok ember előtt.

– Segítették-e családi hagyományok a pályaválasztását?

– Beleszülettem az élelmiszerhigiéniába, hiszen édesapánk minden évben bevitt bennünket a nővéremmel

jutott el az igazgatói rangig. Elkötelezett rabja volt a húsiparnak és a higiénának, csak a leges legjobbat tudta elfogadni, semmilyen kompromisszumra nem volt hajlandó ezen a területen. Bár otthon egyetlen szál kolbászt sem töltött, a lakás minden szeglete úgy nézett ki, hogy megfeleljen az élelmiszerbiztonsági elvárásoknak. Az összes padozat, fal és mennyezet mosható volt nálunk – ebben nem ismert pardont. A tisztaság, a higiénia az élelmiszer, és az élelmiszeren keresztül a másik ember tisztelete.

Édesanyám volt a család összetartója, aki minden percét annak szentelte, hogy minket kiszolgáljon. Az ő családja a mezőgazdasághoz kötődött, miután elvették családja földbirtokait, hol ide, hol oda telepítették őket. Végül Iszkaszentgyörgyön lett az anyai nagyapám agrónomus. Nekik is köszönhetem, hogy az állatok szeretete része lett gyermek és tinédzser mindennapjaimnak, hiszen nyaranta nagyapám könyveit la-

"A tisztaság, a higiénia az élelmiszer, és az élelmiszeren keresztül a másik ember tisztelete"

a pápai húszüzembe és az elejétől a végéig megmutatott mindent. 16 éves korától hentesként dolgozott, szakmai tehetségének, kitartásának, szorgalmának köszönhetően a szakmára minden szintjét végig járva

pozgattam és élveztem a falusi élet szépségeit.

Mindemellett igyekeztem olyan jól tanulni, mint a nővérem, aki öt évvel idősebb nálam és orvosnak tanult. Abban viszont biztos voltam, hogy

ebben nem követem, mert távolságtartó vagyok az emberi betegségekkel. Ha egy kórházi fertőző osztályra kell mennem, utána literszámra fújom magamra a fertőtlenítőszeret. De mégiscsak vágytam arra, hogy olyasmivel foglalkozzam, ami az emberhez, az emberek egészségéhez kötődik. Az állatorvoslás ilyen! A közegészségügy területén az emberiség biztonságáért is felelünk, állatorvosként kiemelt feladatunk van az állat és ember kapcsolatából származó minden folyamat orvosi tudásunkkal való szolgálatára.

– Hogyan teltek az egyetemista évei?

– Állatorvostan hallgatónak lenni felemelően jó dolog! Olyan közösségbe kerül az ember, amelynek legtöbb tagja gyerekkorától kezdve erre a hivatásra készül, s tanulmányai végeztével ő is azokhoz az emberekhez tartozhat, akiket környezete tisztel és értékhozónak tekint. Az én ifjúkori állatorvos példaképem Pápán, Kovács Jenő családi barátunk, akit mindenki szeret és megbecsül. Hol a kutyáimat gyógyította, hol a szarvasmarha-telepre ment, hol a lovakhoz, hol a sertésekhez. Mindenkire volt egy jó szava. Nála töltöttem több gyakorlatomat. Maximális professzionalizmus jellemzi. Bár kiváló műtéti tehetsége van, minden egyes műtét előtt elővette a sebészeti tankönyvet és még egyszer megnézte a pontos leírását. Nem azért, mert nem tudta, mit kell csinálnia, hanem az alaposág és a precizitás jegyében.

Ahogy az életben, úgy az egyetemen is gyakorlatról gyakorlatra kell bizonyítani a rátermettséget és felkészültséget. A vizsgaidőszakban csak a vizsgára lehet felkészülni, de nem az alapos, használható állatorvosi tudás megszerzésére. Az állatorvostan hallgatónak örömet kell, hogy jellemsen a folyamatos felkészülés, a napról napra gyarapodó tudás érzése. Oktatóként pedig már azt élveztem, hogy olyan fiatalokkal beszélgethetek nap mint nap, akik az én

szakterületemet is meg akarják ismerni, és esetleg életpályának választani. Azt éreztem feladatomban, hogy megszerettessem az ételmezerhigiénit, felhívjam a szépségeire és jelentőségére a figyelmet.

Az életem a végzésem után olyan keretes szerkezetben zajlott, mint ahogyan a népdalok „építkeztek”. Hét évig dolgoztam az egyetemen, majd hét évig a közigazgatásban, hét évig a versenyszférában, s most ismét az egyetemen tevékenykedem. Az első hét év tanulással kezdődött.

"Állatorvostan hallgatónak lenni felemelően jó dolog!"

Pénteken megkaptam a diplomámat, hétfőn elindult az ételmezerhigiénikus szakállatorvos-képzés, ami a megelőző húsz évben nem is volt! Rektori engedéllyel jelentkezhettem, nem kellett kivárnom az öt év gyakorlati időt. Amikor ezt is elvégeztem, a Budapesti Gazdasági Főiskola Külkereskedelmi Karán szereztem TQM szakokleveles szakközgazdászti másoddiplomát.

– Ez volt a belépő a minisztériumba?

– Nem úgy indult, de az lett belőle.

Az Ételmezerhigiéniai Tanszékről kerültem 2003-ban az FVM Állategészségügyi és Ételmezerellenőrzési Főosztályára, majd 2004-től az Országos Ételmezervizsgáló Intézet igazgató főállatorvosa lettem. A következő évben hívtak egy reggel mobiltelefonon az új miniszter, Gráf József és elmondta, hogy velem szeretné betölteni az országos főállatorvosi tisztséget. Én, akivel csak lehetett, megbeszéltem, hogy hogyan lehet egy ilyen kitüntető felkérésre udvariasan nemet mondani a következő napi találkozón, de ez végül nem sikerült. Közös megállapodásunk volt, hogy mindketten csak egy évre vállaljuk a megbízásunkat, majd ott folytatjuk, ahonnan ideiglenesen eljöttünk. Ez egyikünkénél sem jött be, viszont a mai napig hálás vagyok a felkérésért, és az 5 évnyi közös munkáért, illetve az ez által számomra megnyílt cselekvési lehetőségekért.

– Kinek a főnöke az országos főállatorvos?

– Az összes állami szervezetben dolgozó ételmezerlánc biztonságáért dolgozó munkatársnak, hatósági állatorvos kollégáknak, ételmezermérnököknek, vegyészeknek, növény- és talajvédelmi szakembereknek, radiológusoknak, agrármérnököknek, humán orvosoknak és közegészségügyi felügyelőnek, kiragadva a meghatározó területek képviselőit. A multidiszciplináris szakember gárda jól összehangolt munkáján múlik az ételmezerbiztonság, az állatok és a fogyasztók mindennapi biztonsága, és persze elsődlegesen a földeken, állattartó telepeken, takarmány előállítóknál, gyógyszerforgalmazóknál, vágóhidakon, feldolgozó és forgalmazó vállalkozásoknál dolgozó felelősségteljes szakemberek tevékenységén.

– Mit tart a legnagyobb, ezen a poszton elért eredményének?

– Egy pályaválasztó középiskolásban fel sem merül az a gondolat, hogy úgy lehet belőle állatorvos, hogy nem a kutyát, macskát, sertést, szarvasmarhát, lovat akarja közvetlenül gyógyítani, hanem az emberek egészségét védeni. Mi, Magyarországon, elsőként valósítottuk meg

az élelmiszerlánc felügyeletét, a szántóföldtől az asztalig garantáló hatósági szemléletet és gyakorlatot. Vezetésem során egy hatóságba szerveztük azokat a szerveket és feladatokat, amelyek a talajvédelemtől, a növény- és állategészségügyön át a kereskedelemig, vendéglátásig felelősek azért, hogy a fogyasztó valóban élelmiszert, azaz életet adó anyagot vásároljon, ne csak valami olyat, amivel legfeljebb kielégítette az éhségét, aztán ki tudja, hogy azt az egészségéért is tette-e vagy sem.

Azt gondolom, hogy munkatársaimmal közösen méltán lehetek büszke arra, hogy Magyarországon először tudtunk a világban kialakítani egy olyan egységes élelmiszerlánc felügyeleti hatóságot, amely az állatorvosok vezetésével, a mi szerveztünk alapjaira építve jött létre. Meghatározó pozícióba emeltük ezzel az állatorvosi tudást és feladatot az állategészségügy mellett a közegészségügy területén is.

– Az alma materben jelenleg rektori főtanácsadóként dolgozik. Milyen területeken segíti az egyetem fejlesztését?

– Dr. Sótónyi Péter professzor úr megtisztelő felkérésére segítem az állatorvosképzés amerikai akkreditációjára történő felkészülését, ami az intézmény nemzetközi versenyképességének erősítését, a magyar állatorvosképzés presztízsének további fokozását eredményezheti, illetve újabb évtizedekre meghatározhatja a hallgatóink, majd később állatorvos kollégáink elismertségét.

A másik feladatom az, hogy működjen közre a Digitális Agrár Stratégiában megfogalmazott digitális élelmiszerlánc biztonsági kutatási, fejlesztési és innovációs központ létrehozásában az egyetem égisze alatt, azzal a céllal, hogy az állatorvos képzésben még erőteljesebben megjelenjen ez a tudományterület és szemlélet. Olyan tudásközpont létesítése az ideánk, amely a térségben is unikális jellegű. Mindenki szeretne hosszán és egészségesen élni. A szervezetünket károsan befolyásoló anyagok 70 százalékát az élelmiszerekkel együtt juttatjuk be. Annak

"Olyan tudásközpont létesítése az ideánk, amely a térségben is unikális jellegű"

modellezni. Az állataink és a fogyasztók egészsége és biztonsága érdekében elengedhetetlen lesz a jövő szakemberei számára az agrimetria, vetrimetria tudományterületek létrehozása.

Ha ezeket az adatokat egy központban összegyűjtjük, és a matematikusok, informatikusok és élelmiszerlánc szakemberek által összeállított algoritmusokkal értékeljük, akkor a megelőzést, előrejelzést javíthatjuk, az állatorvosi munkát hatékonyabbá tehetjük. A világ legelismerettebb állatorvos képző intézményében, az Egyesült Államokban, Kaliforniában a UC DAVIS Egyetemen már elin-

dították a megelőző állatorvosi tudománynak (Preventive Veterinary Medicine) nevezett képzést.

Ha ennek a feltételeit mi is meg tudjuk teremteni, akkor az István utcai képzés még magasabb szintre léphet.

A szerző felvételei

dították a megelőző állatorvosi tudománynak (Preventive Veterinary Medicine) nevezett képzést.

Ha ennek a feltételeit mi is meg tudjuk teremteni, akkor az István utcai képzés még magasabb szintre léphet.

A szerző felvételei

FUNKCIONÁLIS ÉLELMISZEREK. Dr. Süth Miklós szerint egy jó húsleves és egy igazi bécsi szelet almápprikával maga a mennyország. Interjúalanyunk a Funkcionális Élelmiszerlánc Terméktanács elnöke is. A funkcionális élelmiszerek egészségvédő vagy betegség-megelőző jellemzőkkel rendelkező táplálékok, melyek termékpályaként való értelmezése szintén egyedi megközelítés. Véleménye szerint ma még egy speciális fogyasztói csoport keresletét elégítik ki ezek a termékek, de robbanásszerű elterjedésük előtt állunk. Magyarország adottságai alkalmasak ilyen élelmiszerek sikeres előállítására a világpiacon polcra.

Emlékezetes számára az a Japánban elfogyasztott vacsora, aminek kapcsán vendéglátója, az ottani gabonahivatal elnöke nem arról beszélt, hogy az adott ételnek mi a hagyománya a szigetország étkezési kultúrájában, hanem azt mondta el, hogy a tányéron lévő étel melyik szervrendszerünk egészségét szolgálja. Ez a jövő, vallja, s reményei szerint belátható időn belül már nem egyszerűen almalevet rendelhetünk, hanem almafajta és évjárat szerinti gyümölcsitalt fogyaszthatunk.

A legjobbkor ültünk le beszélgetni – az azóta már doktorrá avatott –, 24 éves és 192 centiméter magas Kondor Milánnal. Azon a héten történt ez, aminek első felében még az államvizsgájára készült, a másik felében pedig már anatómiai gyakorlatot vezetett. Nem egyszerűen „csak” az elsősöknek, hanem a csoportba tartozó öccsének is, Raulnak, aki akkor tudta meg, hogy ő lesz a tanára, amikor elkezdődött az óra. Beszélgetésünk apropója az volt, hogy a 2018-as egyetemi tudományos diákköri konferencián Kovács Ferenc-élméddijjal jutalmazták. Dolgozatát A strucc (Struthio camelus) tájanatómiájának érdekességei címmel készítette. Interjúból kiderül, milyen virágot vitt utoljára a feleségének és hogy a tankönyvek után mely könyvek nála most a slágerek.

Interjú dr. Kondor Milán állatorvossal

Az anatómiát választottam, a struccot a szerencse hozta

BALÁZS GUSZTÁV

– Tősgyökeres székesfehérvári családba születtem – bár a Mezőföldről, Zalából, Felvidékről és Erdélyből is őrizzük felmenőink keresztleveleit – és a királyok városában töltöttem a gyerekkoromat, ide jártam általános és középiskolába is. Van két öcsém és egy húgom. A kisebbik öcsém és a húgom féltestvérek, ők 8 és 10 évesek, az édes fiútestvérem viszont első éves az egyetemen. Eddig titkoltam előle, de holnaptól én leszek a gyakorlatvezetője. Fehérvári családi házukban lakunk – immár a feleségemmel és a fiunkkal együtt –, de öt éve kollégista is vagyok, ez a második otthonom.

– Van-e a családban állatorvosi szál?

– Egyáltalán nincs! Édesanyám közgazdász, vállalkozó, édesapám a filmiparban dolgozik. Miért választottam mégis az állatorvosi pályát? A válasz az általános iskolában gyökerezik. Természetismereti csoportba jártam, folyton kirándultunk. Ott kezdődött a biológia és a kémia iránti érdeklődésem, amit a középiskolában is megőriztem. Mindig jók voltak az eredményeim. A Kodolányi

"Az első állatorvos vagyok a családban"

János Középiskolában és Kollégiumban olyan kiváló pedagógusok tanítottak, akik mellett nem kellett különórákra járnom. Köszöntöm őket innen is!

– Állatai is voltak?

– Tizenkét-tizenhárom éves lehettem, amikor elkezdtünk állatokat tartani otthon. Először csak pár tyúkot hoztunk, hogy legyen tojás, azután

nyulat, disznót, kecskét, és szépen felfejlődött az állatállomány. Nagyon megtetszett az állatokkal való gondoskodás, bánásmód. Amikor kijött az állatorvos, élvezettel segítettem a munkáját. Most pedig lehetőségem nyílt arra, hogy kétlaki állatorvosként kezdjem a pályát. Két éve vagyok demonstrátor az Anatómiai és Szövet-tani Tanszéken, ahol immár gyakorlatvezetőként is kipróbálhatom magamat, viszont gyógyítani is akarok, s ezt Székesfehérváron tehetem.

– Sok sikert kívánok hozzá! De ne is szaladjunk ennyire előre! A kis családi gazdaság Székesfehérvár melyik részén született meg?

– A belvárostól öt percre... A mi utcánkat ugyanis meghagyták a falusias jellegében. Amikor kinézek az ablakon, egy tízemeletes toronyház ablakai szemeznek velem.

– Vannak a szomszédságban is állattartó emberek?

– Sajnos az egész környéken alig találni háztájit. Nemigen éri meg állatokat tartani, csak hobbiból, szerelemből lehet ezt csinálni.

– Beszélgetésünkre készülve olyan kép alakult ki bennem Önről, hogy bátor fiatal. Láttam egy fotón, amin magas szikláról ugrik a vízbe...

– ...igen, de előttünk többen is leugrottak onnan. Az igazi bátorság az első ugráshoz kellett. Nem vagyok extrém sportoló. Igaz, van egy családi kempó iskolánk, aminek nevelőapám, több danos karatés, fekete-öves mester a vezetője és az öcsém edzője. Én több mint tíz évig kosaraztam, de éreztem, hogy ebből nem lehetne megélnem. Ezért inkább a tanulás felé fordultam.

– Kell-e bátorság az állatorvosi szakmához?

– Bátorság, határozottság minden területéhez kell. A kisállat-gyógyászatban például a tulajdonosoknál előálló helyzeteket kell tudni kezelni. A kommunikáció és a pszichológia is fontos „gyógyszerek” a szakmában.

– Hogyan haladt a tanulmányiban? Milyen meghatározó élményeket szerzett?

– Orodán Tamás barátommal elég „teperős” diákok voltunk. Az első

nagy élmény az első szövettan zárt-helyi volt, ezt a mai napig emlegetjük. A következő az anatómia szigorlat *dr. Szalay Ferenc* egyetemi docensnél. Hát ilyen nagy sziklákon kellett feljuttatnunk a csúcsra, s egyszer az egyiket el is vétettem, mély nyomot hagyott bennem az egyetlen UV-m takarmányozásból.

– **Mi az, ami különösen érdeklí az állatorvos-tudományban?**

– Természetesen az anatómia, az első évtől kezdve. Eddig a megismerés öröme vonzott, ettől kezdve a megismertetés is. Demonstrátorként is élveztem, amikor láttam, megértik a hallgatók az előadott tananyagot.

– **A laikus könnyen azt gondolja, hogy anatómiából már mindent ismer a tudomány.**

– Kétségtelen, hogy az anatómiát már régóta műveljük, de azért itt is mindig van valami új a Nap alatt. Az oktatásban nagy segítségünkre lesz a 3D-s nyomtatás. A példa kedvéért a ló szárkapocs csontját nehéz úgy megmenteni, hogy sokáig meg tudjuk mutatni a gyakorlaton a hallgatóknak. Eddigi konzulensem, *dr. Reinitz László Zoltán* egyetemi adjunktus szeretne ilyen csontokat nyomtatni.

– **Hogyan választotta a struccot a diákköri dolgozatához?**

– Az anatómiát választottam, a struccot a szerencse hozta. Az egyik vasárnap este felhívott Reinitz tanár úr, és elmondta, hogy a tanszék kapott két strucc tetemet, amit a tiszasülyi Vizi Strucc Farm oktatási és kutatási célra ajánlott fel. Elkezdtek ezeket boncolni, és egyszer csak azon kaptuk magunkat, hogy harmadik napja boncoljuk megállás nélkül. Ekkor kérdezte a témavezetőm, hogy mi volna, ha ez lenne a TDK dolgozat témája, mert igazából készen is van, csak meg kell írni. Kapva kaptam az alkalmon, így született meg A strucc (*Struthio camelus*) tájanatómiájának érdekességei című dolgozatom.

– **Feltehetően csak számomra nem világos az egyetemen, de én is olvassom az újságot, ezért megkérdem, mit jelent a tájanatómia?**

– Ez azt jelenti, hogy az adott faj egyedének egyes régióit vizsgáljuk, azokat, amiket gyakorlati vagy oktatási szempontból fontosnak tartunk. Például azt mondjuk, hogy a kéz tájéka vagy a csukló tájéka, és akkor ott megvizsgáljuk, hogy abban a kis szegmensben mik vannak. Az anatómia oktatása úgy zajlik, hogy először a csontokat vesszük végig, azután az

"Akár évtizedekig szolgálhatja az oktatást"

izmokat és így tovább. A tájanatómia az adott területen mindent megnéz és összehasonlítja, hogyan helyezkednek el egymáshoz képest az erek, idegek, izmok, csontok, szalagok.

– **A méreteken kívül miben más a pulyka és a strucc?**

A STRUCC HASZONÁLLATKÉNT az elmúlt egy-másfél évtizedben terjedt el Európában. A madár húsa és tojása széleskörűen felhasználható, valamint a bőre és a tollazata is értékes nyersanyag. A szakirodalomban sok forrás foglalkozik a strucc részletes anatómiájával, de az oktatáshoz és a megértéshez feltétlenül szükséges képanyag hiányos és többnyire rossz minőségű, magyar nyelven pedig szinte egyáltalán nem elérhető. Jelen munka célja egy olyan, magyar nyelvű atlasz létrehozása volt, amely a laikus állattartók, a struccal foglalkozó állatorvosok és a madáranatómiát tanuló állatorvostan hallgatók számára egyaránt hasznos segédanyag.

(részlet a TDK dolgozat kivonatából)

– Nagyon lényegesek a különbségek. A strucc melle gyakorlatilag kisebb, mint a pulykéé. Kicsiny, hiszen mivel nem repül, nincs szüksége erős szárny- és mellizmokra. A combja viszont hatalmas a pulykééhoz képest, mert futómadár. Négymétereseket lép!

– **Mit tart a legérdekesebbnek ebben a kutatásban?**

– Reinitz tanár úrral együtt sikerült összeállítanunk a strucc csontvázat. Szerintem nagyon szép lett! Büszke vagyok rá. Akár évtizedekig szolgálhatja az oktatást. Anatómia szigorlaton ismerni kell a madarak anatómiáját és egy kétméteres madáron megnézni és felismerni az adott csontokat könnyebb feladat, mint mondjuk egy tyúkon.

– **Milyen hatást gyakorolt Önre ez a munka?**

– Először is, nagyon tetszett a feladat. Éppen ennek a megoldása során döntöttem el, hogy itt szeretnék maradni és ha nem is a struccal, de az anatómiával foglalkozni.

– **Világjelenség, hogy az adott területen korábban egzotikusnak számító állatok és növények kerülnek a mindennapi táplál-**

kozásunkba. Ilyen a strucc is. Mire gondoljunk még?

– Bizonyára széles a paletta. Én például a kollégiumban ismertem meg a pomelo gyümölcsöt, amiről addig életemben nem hallottam. Dél-Kelet Ázsiában őshonos és igen jó ízű.

– **Ma már emuhúst is kapni.**

– Igen. A hazai terített asztalokon is találkozhatunk azokkal a futómadarakkal, amelyek a kontinensek vándorlása során távolodtak el egymástól. Harmadikként a nandut említéném.

– **És ön járt már más kontinensen?**

– Bár nem vagyok olyan világjáró, mint Orodán barátom, de eljutottam már Észak-Afrikába. Tunéziában nyaraltam. Öt hetet töltöttem Ausztráliában, 16 évesen és láttam kengurut, koalát, struccot.

– **Úgy hallottam, hogy az István utcában és a Mogyoródi úton a közösségi munkából is kivette a részét.**

– Másodéves koromban kezdtem el tevékenykedni a kollégiumi diákbizottságban. Három Marek-napokat szerveztünk, majd bekapcsolódtunk a HÖK tevékenységeibe. A munka oroszlánrészét Erdélyi Jázmin Luca végezte, mi csak a programokat és a bulit tettük hozzá. Gólyatáborokban töltöttünk kellemes napokat és a farsangi mulatságok fűződtek a nevünkhöz.

Tavaly az Orodán Tamás kezdeményezésére, a SOTE mintájára, de a saját szájízunk szerint megvalósított Állategészségügyi Verseny bonyolításában vállaltam szerepet. Ebben is nagyon sok segítőtársra találtunk, majd kétnapos programot szerveztünk a döntőbe jutott 10 csapatnak. Fontosnak tartjuk, hogy a sok jó képességű középiskolás, aki érdeklődik szakmánk iránt, megalapozottabban döntsön, amikor hozzánk adja be a jelentkezését.

– **A bátorságát dicsérve arra is gondoltam, hogy fiatalon családot alapított és édesapa lett.**

– A feleségem, Eszter is állatorvos lesz! Klasszikus módon ismerkedtünk meg. Én másodéves voltam, ő gólya, és az első Equus bulik alkalmával egymásra találtunk. Egyébként ő is székesfehérvári. A múlt nyáron volt az esküvőnk. Zente fiunk három hónapos. Most a kollégiumban várnak.

– **Akkor külön köszönöm, hogy időt szakított rám!**

– Szívesen jöttem! Ők jól érzik magukat a kollégiumban, a többiek körül-

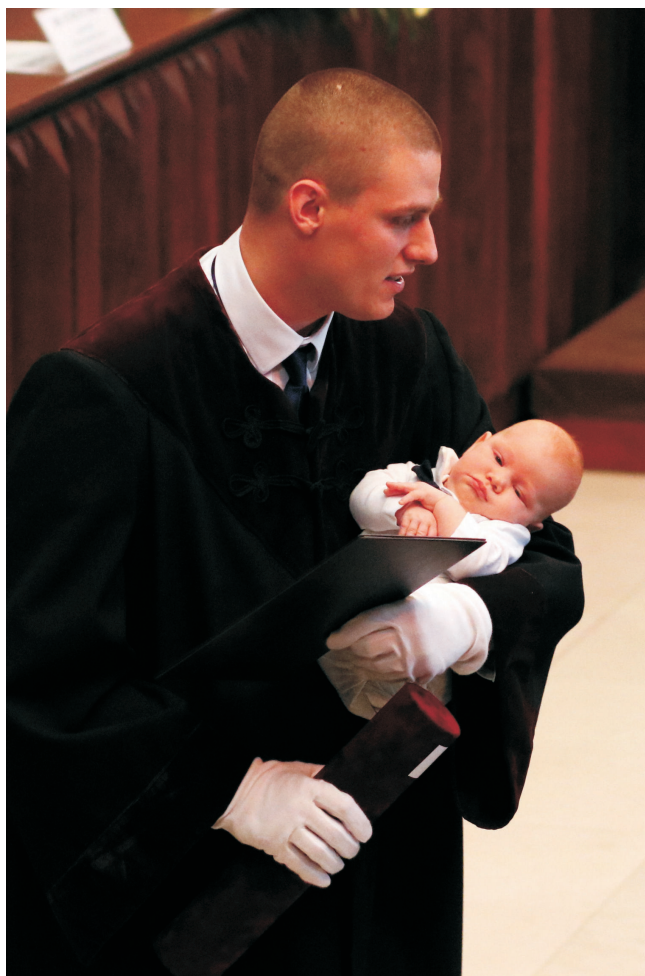
rajongják a picit és Eszter is felszabadult hallgatótársai körében. Nagyon sok barátunk van, akikre számíthatunk, s szeretik a babánkat babusgatni.

– **Ki főz otthon?**

– Vegyesen. Tegnap én álltam a tűzhely elé, palacsintát sütöttem Eszternek, hogy feldobjam a hangulatát a vizsga előtt. Az ilyen esték ezen az egyetemen mindenkinek stresszesek egy kicsit.

– **Kire hasonlít a kisluk?**

– Amikor megszületett, az anyukájára hasonlított. Régi képeket nézgetve is így láttuk. Pár hónaposan

"Nagyon fontos számomra, hogy változatos legyen a munkám, mert egyetemi hallgatóként is az volt."

kezd változni. Azt mondják a rokonok, egyre inkább rám is hasonlít.

– **Milyen virágot vett utoljára a feleségének?**

– Cserepes gerberát – ez nála mindig nyerő!

– **Milyen könyvet olvasott utoljára?**

– Hogyan neveljünk babát? Hogyan neveljünk fiút? – ezek a slágerek most.

– **Hogyan képzeled a távolabbi jövőjét? Hiszen azt elmondta, hogy tanítani kezd az egyetemen és praktizál is Székesfehérváron.**

– Egy évig ez biztosan így lesz. Ez alatt sok minden kiderül majd. Nem lennék csalódott, ha fenn tudnám tartani a kettős életet. Nagyon fontos számomra, hogy változatos legyen a munkám, mert egyetemi hallgatóként is az volt. Tanultam és mellette szerveztem mindent. Soha nem csináltam csak egyetlen dolgot. Remélem, hogy ezt az életformát fenn tudom tartani.

– **Mi az, ami nagyon megizgatotta a tanulmányok során?**

– Az élelmiszer higiénia. Ez igen távol áll az érdeklődési körömtől, és én nagyon nehezen tanultam. Gondolom, hogy ilyen lehet másnak az anatómia. De nyilván meg kellett tanulni ezt is, azt is.

– **Készült Önről egy remek fotó gyönyörű ebbel.**

– Ennek is megvan a története. A harmadéven félévkor Eszter hullámvölgybe került, majdnem feladta a tanulmányait és úgy gondolta, hogy inkább kutyaoktató lesz. Azt mondta, keres egy kihívást. Ezt a kihívást egy do-

bermannban találta meg, amely nagyon pörgős fajta. Én azt mondtam neki, hogy jó, legyen egy ilyen kutyánk, de akkor megcsinálod az egyetemet. Hát most itt van Eszter az ötödév végén, és kutya is lett!

Gyarapodó egyetem

A megújult könyvtárban nyitották meg az ifj. Vastagh György kiállítást

Egyetlen délután négy jeles eseményre került sor egyetemünkön március 6-án. Elsőként a Hutyra Ferenc Könyvtárban történt felújításokat tekinthetjük meg, majd a Kémia Tanszékre és az Állatházba látogattunk, végül az Aulából nyíló teremben ifj. Vastagh György szobrászművész emlékkiállítása fogadott bennünket. A tavaszi kampuszéta előtt dr. Sótonyi Péter rektor a könyvtár olvasótermében köszöntötte a megjelenteket, ismertette az elvégzett beruházásokat és megnyitotta a kiállítást, amely április 3-ig tekinthető meg. Az együtt töltött másfél óra egyetemi közösségünk tradícióink iránti tiszteletét és a jövő iránti bizakodását tükrözte.

B. G.

– A Rottenbiller utcai épületet, amelyben a könyvtárunk található, 1878-ban kezdték építeni és 1880-ban már át is adták. Hajdanán itt működött a rektori hivatal, itt lakott Hutyra Ferenc rektor, aki az erkélyről nézte a hallgatóságot. Az olvasóterem ko-

rábban intézményünk dísztermeként működött. 1979-ben itt vettem át a diplomámat – mondta bevezetőjében dr. Sótonyi Péter, majd a könyvtár történetéről szólt, amely egyidős az egyetemmel, hiszen Tolnay Sándor, az állatorvoslás első egyetemi professzora 1787-ben kezdte gyűjteni az Állatgyógyászati tanszék könyveit.

A könyvtár alapításának körülményeiről pontos képet ad a Magyar Királyi Helytartótanács 1790. szeptember 3-i üléséről szóló, az Egyetemi Tanácsnak címzett leirata: „Amikor a kir. Egyetem Állatgyógyászati tanszékének professzorává Tolnay Sándort kinevezték, ő foglalkozott a tanszékének szükséges könyvek beszerzésével. Nemcsak olyan műveket keresett, melyekre az egyetem nyilvános könyvtárának szüksége volt, hanem egyebeket is, melyeket a tanárok mindennapi munkájukhoz kértek.” (...) „A professzor minden utánjárás és vizsgáldás mellőzésével olyan és még hozzá nagy értékű könyveket szerzett be, melyek az egyetemi könyvtárban már megvol-

tak, és most ezt a pazarló költsékezést folytatni akarja.”

Szerencsére folytatta, tette hozzá a rektor és a könyvtárfejlesztést az utódok is mindig elsőrendű feladatnak tartották. Hoffner József, majd Zlamál Vilmos után Nádaskay Béla kezelte a könyvtárat. Ő vezette az intézményt, amikor a rektori főépület elkészült. 1873-ban könyvtári szabályzatot készített. 1878-ban beindította a Veterinarius folyóiratot, a Magyar Állatorvosok Lapjának elődjét. Vezetése idején 870 kötetre gyarapodott az állomány.

A könyvtárat a következőkben Plósz Béla, majd Bugarszky István vezette. Utánuk következett Magyary-Kossa Gyula, aki az orvostörténetnek is nagy alakja volt, és akit a Kóssa-reakció révén az egyik legtöbbet idézett magyar szerzőként tartunk számon. Hihetetlen elánnal dolgozott, miközben a gyűjtemény 6000 kötetre bővült.

1909-ben Zimmermann Ágoston vezette a könyvtárat, s létrejött a könyvtári bizottság, amelynek mel-

lette Marek József és Rohrer László lettek a tagjai. 1919-ben 17 ezer könyve volt a gyűjteménynek. 1921-1946-ig Kotlán Sándor vezette a könyvtárat, amelynek állománya a 30-as évek közepéig 40 ezerre nőtt.

A második világháborút szerencsére a könyvek kétharmada átvészelte, egyharmada keletre került, Lembergbe is sok jutott belőle. A következő évtizedekben Marek Lóránd – Marek József fia –, Kurdy József,

majd 1979-től Bakonyi Ferencné került a könyvtár élére. Kovács Ferenc rektorsága idején, 1981-ben kezdődött el a könyvtári rekonstrukció, s ami azóta történt, az velünk élő történelem.

– Becsüljük meg és tartsuk meg a jövőben is, inkább bővüljön, mint szűküljön a könyvtárunk, amelynek olyan kincsei vannak, mint Carlo Ruini Anatomia et medicina equorum nova című 1603-ban és

Publius Renatus Vegetius Mulo-medicina című 1574-ben készült műve, az ókori állatorvostudomány nagy összefoglalása.

Dr. Sótónyi Péter köszönetet mondott minden könyvtárosnak, köztük Cserey Lászlóné korábbi és Winkler Bea jelenlegi igazgatónak.

Azt is elmondta, hogy az olvasóterem új bútorzattal gazdagodott és jelenleg is zajlik a rektorképek restaurálása.

Ifjabb Vastagh György szobrászművész emlékkiállításának kapcsán dr. Sótónyi Péter elmondta, hogy nem tud elfogultság nélkül beszélni az alkotóról, hiszen számára a leg-tökéletesebb művész, aki rendkívüli kifinomultsággal és realiztikusan készítette el az állatokat ábrázoló szobrait.

Egyedülálló kapcsolat fűzi az Állatorvostudományi Egyetemhez, mert 3 éven keresztül az anatómiai tanzsékre járt preparálni, és próbálta elsajátítani a ló anatómiáját, de valamennyi állat anatómiáját megtanulta. Különlegességét pedig az adja, hogy ő volt az az állatszobrász, aki mindig egy konkrét állatot mintázott meg.

Szobrai fajtörténeti-, állattenyésztési- és állatorvosi szempontból is rendkívüliek, annyira hűen formázta meg őket.

Ifjabb Vastagh György édesapja 15 évesen beállt a szabadságharc honvédseregébe. Kolozsvári műhelyében fotózott is. József főherceg udvari festője lett.

Ifj. Vastagh György 1868. szeptember 18-án született Kolozsváron. Testvére, Vastagh Géza (1866-1919) festőművész, leánya, Vastagh Éva (1900-1942), fia, Vastagh László (1902-1972) szobrászművész volt.

Külföldi tanulmányok

Ifj. Vastagh György művészeti tanulmányait 1887-ben kezdte Zala György tanítványaként, majd 1889-től 1892-ig Münchenben folytatta Gabriel von Hacklnál, akinél rajzot, majd Syrius Ébereiénél, akinél mintázást tanult. 1893-ban Párizsban Emmanuel Frémier-nél és Alexandre Flaguierre-nél végzett tanulmányokat.

A kolozsvári Mátyás király szobor pályázathoz készített

vázlatát felkeltették Popovics Sándor földművelésügyi államtitkár érdeklődését. Ez alapján a minisztérium az 1896-os Ezredéves Országos Kiállításra megrendelt a művésztől ötven darab, 1/4 méretarányú festett gipsz állatszobrot, amelyek a korszak magyar háziállatfajtaikat, illetve kiemelkedő tenyészállatait ábrázolják.

Vastagh munkái agrártörténeti és művészeti szempontból is jelentős alkotások. Ezek révén sok mindent megtudhatunk a századforduló meghatározó háziállatfajtaikról, az állatok fajtajellegéről és tipikus arányrendszeréről. A szobrok érdekessége emellett az, hogy ifjabb Vastagh György igyekezett megragadni állatmodelljeinek – a korszak legkiválóbb, sokszor többszörösen díjnyertes példányainak – egyéni jellegzetességeit és sajátosságait is: állatmodelljeinek megörökítéséhez méretarányokat tartalmazó vázlatrajzokat, vízfestményeket és fényképfelvételeket egyaránt használt.

Munkái eljutottak Londontól Kairóig. Az 1900-as Párizsi Világkiállításon 60 állatszoborral szerepelt. Az 1910-es bécsi vadászati világkiállításra 24 vadászskutyát mintáztott meg. Ezek egy részét bronzba is öntötték. Munkássága az egész világ számára értékes, hangsúlyozta dr. Sótonyi Péter.

A Hűségés ló szobrát 1939-ben állították fel és az 1809-ben, a győri csatából sérülten, felnyergelve, de kantár nélkül Bábolnára hazatért arab ménnek állít emléket. Mint megtudtuk, mire a franciák Bábolnára értek, az összes lovat sikerült elmenekíteni.

Pápától Budavárig

Az alkotó kivételes tehetségét igazolja a Négyesfogat (1912) szoborcsoport Dőry Vilmosné leperdi birtokáról és a Négyökrös szántás (1913) szobra is Mezőhegyesről. Pápan az 1849. évi iházi csatának állított emlékművet a millennium évében. A Budai Várban áll Hadik András lovas szobra (1937) és a Csikós (1902), az ágaskodó, szinte az egyensúlyát veszítő, de tökéletesen megalkotott lóval. Örkény vezér szobrának első, alumíniumból öntött példányát felrobbantották, a másodikat, amelyeket bronzból öntöttek az 1930-ban Plósz Béla kezdeményezé-

A művész egyetemen őrzött állatszobrai

Balázs Gusztáv felvételei

sére alapított Örkénytábori Magyar Királyi Lovaglós és Hajtótanári Intézetnek, elvitték a szovjet csapatok. Kisebbségi méretű másolatait számos verseny díjaként osztották ki.

Ifjabb Vastagh György megmintázta a Nónius II-es, a Nónius XXXVI-os és az O'Bajan I-es törzsmént.

Mint a megnyitón megtudtuk, az O'Bajan X-es törzsmén csontvázát Sótonyi professzor édesapja állította fel, amit az óvári akadémián lehet megtekinteni. Ettől a mentől 27 évesen még csikót nyertek. A második

világháború alatt megjárta a német, amerikai és orosz fogságot, végül visszakérült Bábolnára.

Ifj. Vastagh György szobrainak segítségével nyomon követhető az egyes fajták kialakulása, formálódása, a legfontosabb törzsmének tenyésztése, a tenyészcél változása és a divatirányzatok esetleges érvényesülése is. A portré pontosságú ábrázolásból a szoborcsoportok esetében sem engedett.

A művész Budapesten, 1946. július 3-án halt meg.

Felújított hallgatói labor

A Kémiai Tanszék felújított hallgatói laboratóriumában dr. Vincze Zoltán tanszékvezető egyetemi docens elmondta, hogy egyszerre 30 hallgatót tudnak fogadni

Új kísérleti állatház

Az Anatómiai és Szöveti Tanszék új Kísérleti Állatházában 280 egér helyezhető el, tudtuk meg dr. Rácz Bence egyetemi docenstől

Magyar példaképek Thaiföld legnagyobb egyetemén

Délkelet-ázsiai kapcsolatépítés

Február 9-14-ig Thaiföldre és Laoszba látogatott dr. Sótornyai Péter rektor, dr. Bohátka Gergely kancellár és dr. Rátky József, a Szülészeti és Szaporodásbiológiai Tanszék és Klinika egyetemi tanára.

Egyetemünk delegációja Thaiföldön a Kasetsart Egyetem (KU) Állatorvostudományi Karán folytatott tárgyalásokat az utóbbi egy évben aktíváldott kapcsolat következő lépéseinek meghatározására. A bangkoki univerzitás kara és az ÁTE 2013-ban kötött együttműködési megállapodást, tájékoztatta lapunkat dr. Rátky József. A thai kar dékánja a múlt év őszi európai útja során felkereste egyetemünket is, jelezve, hogy szeretné aktívá tenni a kapcsolatokat. Ennek jegyében került sor a viszontlátogatásra.

900 hallgató

A KU Thaiföld legnagyobb állami egyeteme, amelynek 29 kara és közel 70 ezer hallgatója van. Az 1954-ben alapított Állatorvostudományi Karon 6 évfolyamon 900 diák tanul. Az első évben általános természet tudományi alaptantárgyakat hallgatnak, majd 2 évig társállatos, a

következő 2 tanévben használt súlypontos képzést kapnak. Az utolsó tanév forgószínpadszerűen a gyakorlati ismeretek elmélyítéséről szól, amelynek végén a hallgatók még néhány hétre visszatérhetnek az általuk legkedveltebb területéhez, állatfajokhoz.

Egyetemünk delegációja megtekintette a kisállat kórházat és a kapcsolódó diagnosztikai egységeket. A napi több száz (!) betegforgalmat igen korszerű infrastruktúrával, fajonként különválasztott

(kutya, macska, egzotikus), egyirányú betegútvonallal látják el. 80 állatorvos kolléga dolgozik összesen a kórházban, a megfelelő számú kiegészítő személyzettel együtt. 5 műtő, MR-laboratórium, modern röntgen áll rendelkezésre.

Trópusi állatklinika

Másnap a Kampaeng Saen-i campusra látogattak, amelynek elsődleges profilja a haszonállat oktatás, kutatás és a környező kis és közepes állattenyésztő egységeken az ellátás. Trópusi állatklinikájukon a nemzeti szimbólumnak számító elefántokat, emlős és madár ragadozókat kezelik.

A látogatás végén dr. Sótornyai Péter rektor és dr. Kongsack Tiangthuma dékán (képünkön) emlékeztetőt írtak alá, amely az együttműködés további lépéseit is tartalmazza.

Lógyógyászati Tanszékünkéről dr. Tuska Pál utazik ki rövidesen a KU-ra, mint meghívott előadó, s két thai

Híres kutatók a Sanofi állategészségügyi történelemben. A bangkoki egyetemen elhelyezett tablón Aujeszky Aladár, Marek József, Derzsy Domokos és Bartha Adorján képmása képviseli az Állatorvostudományi Egyetemet!

oktató érkezik 2-3 hétre a lóklinika tanulmányozására. Az ÁTE két végzős hallgatója vesz részt a thai kar „volunteer” programjában (3 hetes nemzetközi csoportnak szervezett gyakorlatra utaznak ki).

A Laoszi Nemzeti Egyetem (National University of Laos, NUL) Mezőgazdasági Karán 5 évvel ezelőtt indult az állatorvos képzés, az első BSc diplomások tavaly végeztek.

Az ÁTE vezetése február 13-án látogatott a NUL Nabong Campusára. A lao partnerek nagyon köszönték a megkeresést, és késznek mutatkoztak bármilyen, komoly perspektívát kínáló együttműködésre. Az 1970-80-as évekig visszavezethető állatorvosi és agrár oktatási együttműködések a 2007-2008 óta megelénkült magyar-laoszi mezőgazdaságfejlesztési programok mentén új lendületet kaphatnak.

Célkeresztben az autizmus spektrum betegség

Szövettani kutatások

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

Dr. Rácz Bence, az Anatómiai és Szövettani Tanszék egyetemi docense elnyerte az Új Nemzeti Kiválóság Program Bolyai+ ösztöndíját. Tudományos programjában amerikai laboratóriummal kollaborációban az autizmus spektrum betegség (ASD) egyik legelfogadottabb modelljeként használt CNTNAP2 génkiütött egér agyából készült szövetmintákat vizsgál.

B. G.

– Mikor figyelte fel az orvostudomány erre a betegségre?

– A múlt század eleje-közepe óta foglalkoztatja az orvostudományt, hogy egyre gyakrabban találkozunk gyermekekkel, fiatal felnőttekkel, akiknél bizonyos tanulási nehézségek, szociális- ill., beilleszkedési problémák fejlődnek ki; azonban tüneteik széles spektrumát nehéz „klasszikus” neurológiai betegséghez kötni. Ma már tudjuk, hogy jórészt genetikai érintettségű vagy genetikai háttérű jelenségről van szó.

– Nem csak a gén lehet a hibás?

– Nagy valószínűséggel sok gén érintettségéről beszélhetünk. De elég jól körülhatárolhatóak azok a gének vagy kromoszóma szakaszok, amelyek jellemzően hibásak az ilyen betegekben. A hetes kromoszómán található egyik gén – amely egyébként a genom legnagyobb méretű génje –, nagyon gyakran sérül, hiányoznak belőle szakaszok, vagy hibás az átíródása. Egérben is létre lehet hozni ilyen hibás gént, és ezeknek a „génkiütött” egereknek az agyában már könnyebben vizsgálható a génhiba okozta változás.

– Mit szeretnének elérni a kutatással?

– Óriási előrelépés lenne, ha egy picit közelebb kerülnénk ahhoz, hogy mi történik az idegrendszerben, ami ezeket a jellegzetes tüneteket okozza. Jelenleg erre a betegségre semmilyen konkrét gyógykezelés nem létezik. Ennek többek között az az oka, hogy rendkívül kevés ismeretünk van arról, hogy milyen idegi folyamatok zajlanak le a betegek agyában. Peyman Golshani kutatócsoportjával dolgozunk kollaborációban, amely a Los Angeles-i egyetem orvosi karán működik. Nekik sikerült létrehozniuk egy ASD-modell egeret. Elektronmikroszkópos kutatócsoportunkkal a szociális vi-

selkedést szabályozó, vagy ahhoz köthető területeken próbáljuk feltérképezni, hogy milyen szerkezeti változások állnak be az adott agykérgi területeken az ún. piramis-sejtek kapcsolataiban. Amerikában fiziológiai módszerekkel vizsgálják az idegsejtek működését, de nem látják azt, hogy a kóros funkció hátterében milyen szerkezet van. Ezért elküldik nekünk Magyarországra az agyakat, hogy óriási felbontásban kvantitatív elektronmikroszkópos vizsgálatokat végezzünk. Nagy mennyiségű szinaptikus kapcsolatot, idegsejtet dolgozunk fel és statisztikai analízissel ki tudjuk mutatni, hogy milyen módon változnak meg az ideghálózat alapját képező idegsejt kapcsolatok.

– Hol tart jelenleg a kutatás?

– Amikor az úgynevezett prefrontális agykérgi területet vizsgáltuk, azt vettük észre, hogy a szinaptikus kapcsolatok száma és bonyolultsága csökkent, vagyis az idegsejtek közötti hálózat egyszerűbb lett. Viszont a meglévő kapcsolatok mérete és ezzel összefüggésben hatékonysága jóval nagyobb a normálisnál. Vagyis egy egyszerűbb hálózatot tapasztaltunk, de ez a hálózat sokkal hatékonyabb. Ezt csak elektronmikroszkópos vizsgálatokkal lehetett alátámasztani. Olyan jellegű elváltozás van az idegrendszer szerkezetében, amely bizonyos képességeket csökkent – ezért fordulhat elő, hogy társadalmi kapcsolataik végtelen egyszerűek, de kimagasló matematikai vagy művészeti adottságaik lehetnek. Reményeink szerint rövidesen megjelenik a cikkünk a betegség hátterében húzódó komplex elváltozásokról.

Az eredmények azonban új kérdéseket vethetnek fel. Tudjuk például, hogy ha a

szóban forgó gén hibás, akkor gyakran más agyterületek is érintettek lehetnek az ADS-ben, például az oxitocin nevű hormont termelő idegsejtek. Mark Marcello diákkörös hallgatóm vizsgálja azt, hogy mi módon változik meg az oxitocin tartalmú neuronok beépülése az idegrendszerbe.

– Minek köszönhető, hogy ez kutatás egyetemünkön zajlik?

– A magyar orvosegyetemek anatómiai intézeteiben az idegtudományi kutatásoknak lassan évszázados hagyománya van. Igaz ez a mi tanszékünkre is. Egyetemünk kivételesen helyzetben is van, hiszen az állattartásra, állatvédelemre és állatkísérletekre szakosodott szakemberek helyben vannak. Továbbá Dr. Horváth Tamás – aki tanszékünk professzora, de az amerikai Yale Egyetem Összehasonlító Idegtudományi Intézetének vezetője is – sikeres pályázata révén a szükséges eszközök is a rendelkezésünkre állnak, hiszen most adtuk át az új kísérleti állatházunkat, amely a legmagasabb szintű körülményeket biztosítja a kísérleti egereknek. Sosem szabad elfelejtenünk, hogy szinte minden élettudományi ismeretet és eredményt állatokon végzett vizsgálatok előznek meg, amelyek jobbá tehetik életünket, enyhíthetik számos beteg szenvedését. Ez az állatok felé irányuló tisztelet és alázat tapintható Egyetemünkön.

– Lehet-e remélni azt, hogy ezen a betegségen egyszer majd túljutunk?

– Ha megfelelő mennyiségű, tudományos megalapozottságú ismerettel rendelkezünk egy betegségről, akkor mindig van remény arra, hogy elérhetünk valamiféle életminőség javulást, ha nem is teljes gyógyulást. Ezért a kutatások elengedhetetlenek. Ahhoz képest, hogy Dunát lehet rekeszteni az idegrendszerrel foglalkozó szakirodalommal, még mindig nem ismerjük eléggé az agyunkat. Az autizmussal élő betegeken segíteni az egész társadalom számára fontos ügy. Ezt felismerve számos állami és magánforrásból származó pályázat szolgálja kifejezetten a neurológiai, neurodegeneratív betegségekkel kapcsolatos kutatásokat.

A kutatás az Emberi Erőforrások Minisztériuma ÚNKP-18-4 kódszámú Új Nemzeti Kiválóság Programjának támogatásával valósul meg.

Szakállatorvosok diplomaátadó ünnepsége

„Alma materünk iránti hűségükre

Február 22-én délután került sor az aulában a nap második diplomaátadó ünnepségére. A posztgraduális képzésben 66 állatorvos-menedzser szakállatorvos, 25 méhegészségügyi szakállatorvos, 36 vadegészségtani szakállatorvos és 2 kisállatgyógyász szakorvos diplomát szereztek a hallgatók.

– Meghatottan állok Önök előtt egy olyan intézmény élén, amelyik a 232. tanévet folytatja. Nagy öröm olyan kollégákat látni, akiket anatómiára tanítottam. Sokan vannak Önök között olyanok, akik már a második diplomájukat veszik át itt, de az elsőt az újra önállóvá vált Állatorvostudományi Egyetemen. Csak ebből és a magam példájából tudom levezetni azt a megállapítást, hogy ha a magyar virtus és a német alaposág öt-

jobban működjön, nagyobb tudásuk legyen, a hivatásukat jobban tudják gyakorolni.

A délelőtti ünnepséghez hasonlóan az egyetem rektora ezúttal is megosztotta az ünneplőkkel friss bangkoki élményét. A thai partnerintézményben egy olyan tablót látott, amelyen a legjelentősebbnek tartott állatorvosainak portréit szerepelték. A 7 professzorból 4 az Állatorvostudományi Egyetemet fémjelezte.

– Mégsem véletlen – tette hozzá –, hogy amikor a magyar felsőoktatásban minden intézmény azon verseng, hogy bekerüljön valamilyen ranglistára, akkor mi ilyen megbecsültséget élvezünk. Hallgatóink kétharmada 52 országból érkezik. Az egyetem kutatási teljesítménye létszámarányosan is kimagasló Magyarországon

Dr. Oravecz Márton, dr. Sótónyi Péter és dr. Gönczi Gábor

vöződik, akkor is el lehet érni a céljainkat, ha senki nem ad egy ezrelék esélyt sem a sikerre – kezdte ünnepi beszédét dr. Sótónyi Péter rektor. – Ugyanezt tették Önök is, amikor a család és a munka mellett újra beültek az iskolapadba és olyan tudás birtokába kerültek, amelyet máshol nem lehet megszerezni. Ez a tudás nemcsak azt a célt szolgálja, hogy a kamara követelményeinek megfeleljenek, hanem azt is, hogy a praxisuk

és világviszonylatban is. Az előrelépés érdekében kormányberuházásként igen komoly építkezésekbe kezdünk. Létrehozzuk az Összehasonlító Orvostudományi Kutatóközpontot. A 40 éve épült épületeink rekonstrukción esnek át.

Legfőbb értékünk az oktatás, mindent ennek rendelünk alá. Ennek jegyében kérem Önöket, akik a specializációt választották, hogy segítsék állatorvostan-hallgatóinkat, adják át

129 új szakállatorvosi diplomát adtak ki az egyetemen

nekik a gyakorlatban megszerzett tudásukat, tapasztalataikat.

Az élethosszig tartó tanulás nem új keletű egyetemünkön. Hutyra Ferenc idejében, a sertéspestis megjelenésekor már beindult a továbbképzés. A szakállatorvos képzés jelenlegi rendszerét 1970-ben dr. Kovács Ferenc akkori rektor és dr. Lami Gyula indították el, majd dr. Tuboly Tamás reformálta meg. Jelenleg 12 szakállatorvos képzésünk van. Ezúttal négy szak végzettjeit köszöntve alma materünk iránti hűségükre mindenkor számíthatunk.

"Létrehozzuk az Összehasonlító Orvostudományi Kutatóközpontot.

A 40 éve épült épületeink rekonstrukción esnek át."

Az ünnepség dr. Popp József egyetemi tanár, a Debreceni Egyetem Ágazati Gazdaságtan és Módszertani Intézetének igazgatója A globális élelmezés- és táplálkozás-biztonság összefüggései című díszelőadásával folytatódott. Tételszerű mondatai megérintették egy-egy önálló előadást is. Ezekből idézünk:

mindenkör számítunk”

Dr. Popp József díszelőadását tartja

– Nem a megtermelt élelmiszer mennyisége a probléma, hanem a globális elosztása.

– 2,3 milliárd ember túlsúlyos, ebből 700 millió elhízott. 800 millió ember pedig éheznek.

– A mai étrend alapján – étrendváltás nélkül – 2050-re 9,2 helyett 11 milliárd fő fogyasztásáról kellene gondoskodni.

– Az élelmiszer 200-nál több betegséget idéz elő.

– Az Európai Unióban a pazarlás 80 százaléka fogyasztásra alkalmas hulladék, ezért elkerülhető lenne.

– Az unió szabályozása is akadályozza a hulladék hasznosítását takarmányként.

– Az individuális egészség és táplálkozás nincs az Európai Bizottság napirendjén.

– Az egészségügyet pénztermelő ágazatnak tekintik, a GDP 8-12 százalékát teszi ki a tagországokban.

A végzetteket köszöntötte dr. Oravec Márton, a Nemzeti Élelmiszerlánc Biztonsági Hivatal elnöke, dr. Gönczi Gábor, a Magyar Állatorvosi Kamara (MÁK) elnöke és dr. Ózsvári László oktatási rektorhelyettes.

– Sokan, sokféleképpen szoktak be-

szélni az élethosszig tartó tanulás jelentőségéről. Mindannyian tudjuk azt, hogy minél többféle utat járunk végig, annál valószínűbb, hogy rálelünk a leghatékonyabbra. A folyamatos tanulás fiatalon tartja az elmét, és az egyetlen út, hogy naprakészen

tartsuk tudásunkat. Tanulni minden életkorban hasznos és tiszteletre méltó – hangsúlyozta dr. Ózsvári László. – A továbbtanulásnak, jelen esetben a szakállatorvosképzés elvégzésének előfeltétele, hogy a hallgatók egyetemi alapképzésük során egyrészt szilárd szakmai alapokat sajátítsanak el, másrészt tudják, hogyan kell tanulni, hiszen ez utóbbi sem magától értetődő, hanem szerzett képesség. Szeretnék köszönetet mondani oktatótársaimnak, kollégáimnak, hogy a posztgraduális képzésben is legjobb tudásuk szerint, kitartóan és hivatástudat által vezérelve adták át ismereteiket a hallgatóknak.

Az ünnepségen dr. Merész Lajos szakállatorvos Heltai Jenő Szabadság című versét mondta el. A végzett szakállatorvosok nevében dr. Mészáros Patrícia búcsúzott.

Az eseményen a MÁK által alapított a 2018. év Állatorvosa Díjban részesült dr. Csikós Károly.

Dr. Csikós Károly 1959-ben született Budapesten. 1985-ben szerezte meg állatorvos doktori oklevelét. Doktori diplomája megszerzése után mezőgazdasági nagyüzemek állatorvosaként dolgozott. 1990 tavaszán

Szekszárdon alapított rendelőt, amiből a Szekszárdi Állatgyógyászati Központot fejlesztette ki. 2003-tól az Amerikai Egyesült Államokban dolgozott és letette azokat a vizsgákat, melyek az amerikai diplomával és az állatorvos működési engedéllyel egyenértékűek. 2005-től Nagy-Britannia élenjáró állatorvosi praxisaiban dolgozott és 2007-ben alapította meg a Mancsok Állatorvosi Rendelőt Budapesten.

A MÁK-ban annak megalakulása óta vállal különböző tisztségeket, volt alelnöke és országos küldötte a Tolna megyei Szervezetnek, jelenleg a második ciklusban elnöke az Állatorvos specialista bizottságnak és elnöke a Szakvizsga Eseti Bizottságnak is. Az állatorvosi karban közismert és köztiszteltetben álló személyiség. Az állatorvosi közélet aktív szereplője, alapítója és hosszú ideig fenntartója a vetmail állatorvosi levelező listának. Példamutató segítőkészsége kiemelkedő szaktudással párosul.

A 2019. év Állatorvosa Díjban dr. Demjén Zsófia állatorvos részesült.

Dr. Demjén Zsófia egy 9 tagú szakmai eseti bizottság élén szervezi és irányítja a MÁK Praxisvezető Képzését, amely képzés segíti az állatorvosi kar tagjait abban, hogy megszerezzék a „Kamarai specialista” oklevelet, amely 2022-től feljogosítja őket az állatorvosi praxis vezetésére. A képzés tematikája, melynek összeállításában dr. Demjén Zsófiának oroszlánrésze volt, egyedülálló és hiánypótló. A képzés olyan témákról szól, amelyek egy vállalkozás vezetéséhez szükségesek: jogi és gazdasági ismeretek, a praxis üzemeltetésével kapcsolatos tudnivalók, a munkatársak kiválasztásának szempontjai. Az összeállított anyag óriási segítséget jelenthet valamennyi praxisban dolgozó állatorvos számára, függetlenül

Dr. Zsíros István állatorvos-menedzser és méhegész-ségügyi szakállatorvos diplomát is szerzett

attól, hogy vezető beosztásban vannak-e. Olyan témákat ismerhetnek, tanulhatnak meg, amelyekről az alap- és posztgraduális képzéseken, a különböző praxismenedzsmet képzéseken ilyen részletességgel és ilyen színvonalon még sosem volt szó.

Dr. Demjén Zsófia három kisgyermek édesanyja, és a biatorbágyi Arivet Kisállatrendelő és Állatpatika vezetője.

A 2018. év állatvédő állatorvosa címet a MÁK dr. Fodor Kinga egyetemi docens asszonynak ítélte.

Dr. Fodor Kinga példás következetességgel és szakmaisággal képviseli a szakmát az állatvédelem területén. Tudományos fokozattal rendelkező docensként az egyetemi alap- és szakállatorvos képzésben, állatorvosi konferenciák hosszú sorában tanít és nevel hallgatót és állatorvost is a tudatos állatvédelemre, szakmai etikára. Megalkuvást nem ismerő elkötelezettséggel mutatja be az állatok tiszteletének szakmai és erkölcsi indokait, képviseli az állatok, és az állatorvosi kar érdekeit is. Teszi mindezt tudományos alapossággal, fáradhatatlan lendülettel és szeretettel, szükség esetén határozott kritikával.

Magas szintű szakmai tevékenysége a társállatok takarmányozása és a velük való bánásmód terén is

országosan és a szakmán messze kívül is ismertté tette. Kutyák, macskák és kisállatok helyes táplálásáról sikeres könyveket írt. Nem csak az állatokhoz, hanem az emberekhez is ért, és kiválóan megtalálja a hangot a közönséggel. Jól példázza ezt az állatkísérletek kényes kérdé-

se, amelyet úgy tud megismertetni az ellenzőivel is, hogy a kérdéskörrel folytatott kommunikáció szakmai maradhat.

A MÁK Mócsy Emlékérmét ebben az évben dr. Varga István professor emeritusnak ítelték.

Dr. Varga István ny. egyetemi tanár, professor emeritus 2007 őszén vette át a Kamarai Állatorvos c. újság Arcképcsarnok című rovatának vezetését. Az eltelt 11 év alatt közel 140 idő-

sebb korú kollégánkat kért fel életrajzuk megírására, köztük sok olyat, akiknek élete, szakmai pályafutása példaként szolgálhat az ifjabb állatorvos nemzedékek számára. Fáradtságos munkával szerkesztette, sok esetben javította a hozzá érkező anyagokat annak érdekében, hogy azok a lapban történő megjelenésre alkalmasak legyenek. Rovatában olyan gyakorló kollégákat sikerült megszólaltatni, akik példaértékűen küzdöttek végig szakmai pályafutásukat, emellett bemutatásra kerültek olyan kollégáink is, akikről generációk tanultak.

A MÁK-nál végzett munkája mellett fontos megemlíteni, hogy Varga professor úr korábban 21 éven át volt a TDK elnöke, valamint 1993 november óta a mai napig folyamatosan szervezi az Állatorvostudományi Egyetem Baráti Körének összejöveteleit, továbbá a Hősök Napja alkalmából tartott megemlékezéseket.

Varga professor úr munkájával rendkívüli mértékben járult hozzá a magyar állatorvosi közgondolkodás fejlődéséhez, ezért a Mócsy Jánosról elnevezett kitüntetést adományozta számára a kamara.

Kitüntetettek: balról dr. Varga István, dr. Fodor Kinga, dr. Csikós Károly, a kép jobb szélén dr. Demjén Zsófia

Balázs Gusztáv felvételei

Közel 100 lovat tart az évfolyam

Lovastanár (Hippológus) képzés hatodszor

A maga nemében egyedülálló társaság gyülekezett február 25-én a Tolnay Sándor előadó előtt. Agrármérnök, állatorvos, környezetmérnök, közgazdász, biológus, gyógyszerész, lovasszínész – hogy csak néhányat említsünk a szakmák közül – kezdte tanulmányait a második diplomát adó lovestanár (Hippológus) szakon. Egyik oktatójuk, Dallos Gyula, Magyarország örökös díjlovagló bajnoka a várakozás közben olyan izasztó kérdésekkel tesztelte tudásukat, hogy például melyik állatnak legmagasabb a vérnyomása. Az arconon lehetett érezni a többlet tudásra készítő drukk megjelenését... S akinek még ez sem volt elég, a vendégek között megjelent Farkas Bertalan, Magyarország úrhajója.

A több mint egy évtizede folyó, hiánypótló lovestanár (hippológus) képzésünk iránt növekvő érdeklődés a szakunk színvonalas tananyagát, gyakorlati és elméleti értékét, a diploma piacképességét, rangját bizonyítja, vallja Lázár Vilmos, egyetemi lovestanár, a Magyar Lovas Szövetség elnöke, 12-szeres fogathajtó világbajnok).

A magas szintű általános lovasműveltséget adó oktatás 2007-ben indult; öt évfolyamon eddig 102-en szereztek diplomát.

Február 25-én, a 2019-2020-as

tanévben 24 hallgató kezdte meg tanulmányait. Főként angol, német, továbbá orosz, román nyelvet beszélő kitűnő társaság.

Hivatásszerűen, verseny-, illetve hobby szinten lovagolnak. Közel 100 lovat tartanak. Vannak, akik lovas vállalkozást vezetnek, mások erre készülnek. A lovak iránti szeretet, vonzalom, érdeklődés hozta őket az egyetemre. Ahogy mondják: „Célom: tudományos és gyakorlati alapokon többet tudni, jobban megismerni a lovat, ... hasznosítható tudást szerezni, ... bővíteni lovas műveltségemet... megtalálni a helyem a lovak mellett”.

A képzés rangját emeli, hogy szakmai-, szellemi-, korszerű infrastruktúrával házigazda a kivételesen gazdag hagyományú, három nyelven oktató, 232 éves, világhírű Állatorvostudományi Egyetem.

Az alaptantárgyakat (állat-, állatorvos-, sport-, közgazdaságtudomá-

nyok, lovasvállalkozások szervezése és üzemeltetése) az egyetem nemzetközi rangú professzorai, a lovas szakágak gyakorlati tudásanyagát világbajnokok, mesteredzők, olimpiakonok (Lázár Vilmos, Lázár Zoltán, Dallos Gyula, Kassai Lajos, Tuska Pál, Széplaki Pál, Szegedi Gábor) oktatják.

A patinás gyakorlati oktatóhelyek: Lógyógyászati Klinika, Üllő. A világhírű mezőhegyesi, bábolnai, szilvásváradai ménés. Lázár Lovaspark, Dallos Gyula Xenophon Lovasközpont, Kassai Lovasvölgy, Western Silverado Ranch, fóti Lovasterápia Központ, Kincsem Park (galopp, ügető), alagi Nemzetközi Military Központ és a lovasport-szakágak országos bajnokságai.

Az ünnepélyes diploma-átadás tervezett időpontja: 2020. december, Papp László Budapest Sportaréna, Lovas Világkupa.

Készülődik a lovasértelmiség!

A képzés megnyitóján megemlékeztek Dallos Andor, az Állami Ménesgazdaság Szilvásvárad igazgatójáról, egyetemi lovestanárjáról, aki január 6-án, életének 59. évében hunyt el. Dallos Andor összesen 35 éven keresztül dolgozott az állami ménesgazdaságnál, 1993 óta pedig – 26 éven át – irányította is az intézményt, páratlan munkabírással, nagy szakmai igényességgel végezve munkáját. Munkája eredményeképpen a Szilvásvárad Lipicai Lovasközpont a magyar lovasélet kiemelten fontos központjává vált.

Országos Állategészségügyi Verseny

Hallgatók az okosabb társadalomért

A 2018/2019 tanévben immár második alkalommal rendeztük meg az Országos Állategészségügyi Versenyt. Azonban, mielőtt az idei verseny érdekességeit leírnám, úgy gondolom, hogy érdemes az újságot olvasók számára kontúrozni ennek az ötletnek és eseménynek a részleteit.

DR. ORODÁN TAMÁS

2017 őszén kezdett egy lelkes hallgatókból álló csapat az első verseny megszervezésének. Az egész ötlet annyiból állt, hogy középiskolás fiatalok számára olyan ismeretterjesztő versenyt szervezzünk, melynek célkeresztjében az állatok állnak, még hozzá állatorvosi szemmel. Sok hiedelem, téves adat, rossz gyakorlat terjedt el az állattartók között, melyre az internet világa és ellenőrizetlensége olykor talán még rá is tesz egy lapáttal. Jussanak eszünkbe olyan gondolatok, mint például a kutyák táplálása esetén a csirkecsont etetése, vagy az ivartalanítás előtt egyszer azért fialnia kell, mert hát mégis... Ugye rendszeresen visszaköszönnék ezek a mindennapokban?

Szerettünk volna a hobbiállatok mellett minél színesebb témákat felsorakoztatni, így étel-miszer-higiéniai, gazdasági haszonállatokkal kapcsolatos, továbbá komolyabb állatorvosi vonatkozású kérdéseket is igyekeztünk feldobni. A versenyen 3 főből álló középiskolai csapatok indulhatnak. Három forduló interneten zajlik, a távolból. Ezek lényege, hogy a csapatok minden információt használhatnak, amit csak el tudnak érni, legyen az állatorvos, újságcikkek, szakemberek, tanárok, barátok. Az időkeret egy-egy feladatsorra kb. másfél hét, így bőven van idő körbejárni az adott témát. A feladatokat a lelkes szervezői gárda tagjai találják ki, mind strukturálisan, mind témák tekintetében, így a végére igen változatos, sokszor komplex, sok utánjá-

Döntősök a bonctani gyakorlaton

rást igénylő kérdéseket kell megoldaniuk a versenyzőknek.

Az írásbeli fordulókon videó készítés és ismeretterjesztő előadás az osztálytársaknak, ismerősöknek is a feladatok között szerepel. Továbbá minden évben fontosnak tartjuk a társadalmi felelősség építését is a diákokban, így állatmenhelylátoga-

tás is a teljesítendő feladatok része. Nagy öröm látni a visszaérkező fotókon, hogy a segítő szándék megnyilvánul materiális és empatikus formában.

A közel 1000 nevező közül, a három online fordulóból összesített legjobb 10 csapat juthat a háromnapos budapesti döntőbe. Ez a három nap önmagában nyereség, hiszen idén a Fővárosi Ál-

lat- és Növénykertben láthattak a diákok a kulisszák mögé. Elefántidomítás, fúvócsővel célzás, állatkerti klinika látogatás volt a program. Ezután *Horkai Zoltán* vadállat kiképző, filmes szakember előadásán vehettek részt az első nap vacsorája előtt, melynek része volt egy élő farkas bemutató is. Másnap az Állatorvostudományi Egyetemen, komplex bonctani gyakorlaton is összemérték ügyességüket és tudásukat a csapatok, varrni tanultak, majd délután az üllői tangazdaságban kipróbálhatták a rektális vizsgálatot, körbejárták a legfontosabb szarvasmarhával kapcsolatos technológiai és gyógyászati kérdéseket is. Eközben a társaság másik fele a lovakkal és legfőbb betegségeikkel, immunizálással, kólika diagnosztikával ismerkedhetett meg, illetve megtekinthették a Lógyógyászati Klinikát és az ott folyó munkát. A két tartalmas napot követően vasárnap már csak versenyfeladatok voltak a porondon és az eredményhirdetés.

Összességében ennek az eseménynek a lényege az, hogy hallgatói önszerveződésként jött létre és töretlenül folytatódik a munka immár második éve. Egy olyan hagyományt szeretnénk volna teremteni, amely folyamatosan, évről, évre lehetőséget jelent a középiskolásoknak az állatorvoslással ismerkedni, az állatorvos hallgatóknak pedig egy jelentős fórum azon célra, hogy társadalmi szerepvállalással fontos, lényeges és érdekes információkat adjanak át egy igen széles rétegnek. Gondoljunk csak bele, egy csapat három emberből áll, ott vannak az ő osztálytársaik, családjaik, barátaik. Ezer diáknál ez hány embert érinthet?! Fontosnak tartjuk azt is, hogy ezt a lehetőséget mindenki előtt nyitva hagyjuk. Örömkre szolgál, hogy támogatóinknak hála, második alkalommal is teljesen ingyenesen tudtuk biztosítani az egész versenyt a résztvevőknek.

Kiemelten köszönjük Rektor Úrnak a példátlan támogatását és minden cégnek, magánszemélynek, aki szíven viseli az ilyen és ehhez hasonló építő kezdeményezéseket!

Külön köszönet *Alföldi Regina, Amma Zsófia, Berta Anna, Danyi Zoltán,*

dr. Kondor Milán, dr. Reinitz László, dr. Sarkadi István, Erdélyi Jázmin Luca, Fodróczy Bettina, Győri Rebeka, Holló Noémi, Kiss Eszter, Kondor Raul, Medve Nóra, Orbán Vivien, Pesti József, Rempert Laura, Ruff

Alexandra, Sipos Eszter Sára, Szóládi Áron, Zsiszisz Árisz segítőknek

A verseny facebook oldala:
<https://www.facebook.com/allatorvosi-egeszsegverseny/>

Minden elismerésem a munkatékért! Ritkán találkozunk ilyen tartalmas, színvonalasan megrendezett versennyel. A tanulóknak, úgy vélem, életről szóló élményt adtunk és sok új, hasznos ismeretet. Jó volt látni, hogy milyen jókedvűen tudtok igazi csapatmunkát végezni. Mi – tanárok – is nagyon jól éreztük magunkat! Köszönjük nektek és további sok sikert kívánunk!

Mentes Katalin

(Evangélikus Mezőgazdasági, Kereskedelmi, Informatikai Szakképző Iskola és Kollégium Iskola, Kőszeg facebook bejegyzése)

Az üllői tangazdaságban

Farkas simogatás

Work and Entertainment

I feel lucky because my profession as a journalist gives me the chance every year to relive and experience the amounting joy of students and professors at the graduation and doctor's degree ceremony. Although I can share this joy with them, it is only through my empathy that I can identify with their efforts of giving and mastering knowledge in the II semester process. Pleasant ragtime music helped us tune in with the two-hour ceremony; I was attentively turning the pages of the schedule to memorize when to take photos when suddenly Attila Tapodi, the conductor of Syrinx Chamber Choir appeared and asked me whether I was there for work or for entertainment. Before I could reply with a self-assured answer I pondered a while and in myself I was giving thanks for his question that summarized the essence of my presence and the topic of the article that I was to write. I did not realize then that I could also have asked the same question from him since he was heading for the rehearsal of the program that was supposed to vocalize the best of all instruments, human vocal cords with the help of university citizens who contributed at the celebration.

So yes, this day was entertainment for me and a joyful festivity for all young veterinarians who were about to be conferred the doctor's degree.

Music changed: now the fourth movement of Beethoven's 9th symphony was playing. This music is not only a masterpiece by the composer who was a representative of the Viennese classical school; it is also classical in the way that it can perfectly express the brotherhood of people that I have imagined and for decades longed to see manifested. I was reflecting upon music being the language that can be understood, independently from space and time, by those with smart ears.

Graduates arrived: Hungarians and students from 50 different countries together. All bearing a special smile on their face with their own individual characteristics. The carefree joy and happiness radiating from their smile is well-deserved after II semesters of hard work. It was not only a simple university graduation because these students also received their doctor's degree, which places the value of their diploma high in terms of social prestige. I was also thinking that the „human resource“ proceeding in front of my eyes will, without doubt, create and move huge

material resources in order for their own success as well as to feed and help humanity. We should also be aware of the fact that, for some of them, millions of cash have been invested in obtaining their diploma.

There was, in fact, another engaging occasion within the graduation ceremony this year there was a second interesting event going on at the campus of István utca on February 22nd, 2019. Hardly have fresh graduates finished their traditional photoshoot at the famous bull sculpture of Csatlós, the Hungarian Grey, another procession started from the sports hall, where postgraduate students of specialized veterinary medicine lined up for their graduation ceremony. It was a colourful gathering this time not because of the different people of different nations but because it was a community of different generations. Yet the same joy radiated from all faces as seen on their colleagues in the morning. Needless to say, it was again the symphony of Beethoven that coordinated their steps while they proceeded in front of the members of the university management and took their assigned seats. This was the second time for me that day to feel lucky!

Gusztáv Balázs

An Interview with dr Miklós Süth, senior advisor to the rector

Food Gives Life

As senior advisor to the rector, honorary associate professor and doctor of veterinary medicine, Professor dr Miklós Süth has received two main tasks: first to facilitate the American accreditation of the educational programmes of the University of Veterinary Medicine, Budapest; and second, to provide food chain safety with a stronger emphasis in veterinary education programs. He was becoming familiar with the requirements of food hygiene already as a child learning the alphabet in his home in the Hungarian town Pápa, where his father worked in the meat factory. He has gained international experience as the youngest Hungarian chief veterinarian of the EU, from the age of 33. Below you will find an excerpt from the interview.

G. B.

– Professor, has family tradition assisted you in your choice of a career path?

– I might say I was born into food hygiene since my father took us both with my sister into the meat factory plant at Pápa and showed us the process from the beginning to the end. He had been working as a butcher from the age of 16 and, with his professional talent, persistence and diligence, he climbed all steps of the career ladder up to the director's office. He was a dedicated prisoner of meat industry and food hygiene. My mother was the cohesive force of the family, sacrificing every minute of her life to serve us. Her family came from agriculture; I think that my agronomist grandfather played a huge role in creating my bonding to animals as a child and a teenager. Besides, I was striving to be as good a student as my sister was, who is five years older than me and studied to be a doctor.

– You have been a chief veterinarian since 2005. What do you consider to be your greatest achievement in this position?

– Hungary has been the first to introduce food chain supervision, a special integrative perspective of all authorities guaranteed from soil to the food on the table. During my leadership we organized all authorities and tasks responsible for soil protection, plant and animal health to commerce and catering into one comprehensive organization, thus giving the customer real life-giving food instead of feeding them with something to quench their hunger but leaving health factors out of consideration. I think that, together with my colleagues, I can be proud of the fact that Hungary has been the first to develop an integrative food chain supervision authority, brought to life

by the leadership of veterinarians, based on the organization we had started.

– You are working as senior advisor to the rector in your alma mater. In what fields are you contributing to the development of the university?

– I received the honour from Professor Dr Peter Sótonyi, who asked me to assist him in the preparatory work for the American accreditation of our veterinary education programmes. This may also lead to a reinforced position of our institution in the international competition and to further enhancement of the prestige of Hungarian veterinary education.

My second task is to contribute to the creation of a food chain safety research, development and innovation

centre as indicated in the Digital Agriculture Strategy, under the guidance of the University of Veterinary Medicine, Budapest. The purpose of this innovation centre is to create a stronger presence of food chain science and perspective in veterinary education. Our idea is to develop a unique knowledge centre in this region. Everyone would like to have a long and healthy life. 70 percent of substances with a harmful effect on our organism come from food. In order to manage and mitigate this risk we have to evaluate all processes in an integrated way, using a preventive and matrix perspective as well as the tools of network research. Only if equipped with such results will we be able to model and forecast future processes and events in food chain safety and animal health.

An interview with veterinarian dr Milan Kondor It was Me Who Chose Anatomy but it was Luck Who Gave Me the Ostrich

We had managed to choose perfect timing to sit down for an interview with Milan Kondor who has since been conferred the doctor's degree. It was a week when he was still preparing for his state exam in one part of the week while leading an anatomy practice course in the other. As he was starting his job at the Anatomy and Histology Department he also had a chance to have a vet practice in Székesfehérvár, his native home town. Below you will find an excerpt from the interview.

G.B.

– Is there a veterinarian lineage in your family?

– Not in the least! My mother is an economist, having her own private business; my father works in the film industry. So why have I chosen a career as a vet? The answer goes back into primary school where I was a member of the nature studies group. We would often go hiking and during these trips to nature I have developed a strong interest towards biology and chemistry that I still kept when I was at high school.

– Did you have animals or pets at home?

– I was about twelve or thirteen when we started keeping animals at home. First it was just some hens to produce fresh eggs, later we also kept rabbits, swine, goats we have an evolving livestock. I loved tending for animals, loved dealing with them, treating them. Whenever the vet came to treat them I enjoyed helping him in his job.

– Which field of veterinary medicine are you especially interested in?

– Anatomy, naturally, from the first years of studies. So far it was about enjoying studying from now on enjoying teaching is added to this. Having previously worked as a

demonstrator I was fascinated when I saw that students could finally comprehend the material of the lecture.

– A non-professional layman would easily think that anatomy is a fully explored field of science.

– Anatomy has certainly been researched for a long time but there are still some new things under the sun. 3D printing, for example, is a particularly great help in education. Let's take the fibula of a horse: it is rather difficult to be preserved in a way it can be presented for a long time to students during an anatomy practice.

Associate Professor dr László Reinitz, who was my consultant for my thesis, is planning to create such bones by 3D printing.

– How did you choose the ostrich as the topic for your Student Science Circle thesis?

– It was me who chose anatomy but it was luck who gave me the ostrich. One Sunday evening Professor Reinitz called me and told me that the department received two ostrich carcasses that had been offered for educational and research purposes by the Vizi Ostrich Farm in Tizadas. We started performing the autopsy of the carcasses and later realized that we had been working on the dissection for the third day in a row, without stopping. Then my topic leader asked me if I fancied the process of this dissection to be the topic of my student circle thesis it

was, in fact, almost all ready by then, all I needed to do was to put it down in

writing. I grabbed the opportunity and alas! My thesis was born with the title Curiosities in the Regional Anatomy of the Ostrich (*Strutio camelus*).

– What do you consider to be the most interesting part in this research work?

– We have managed to complete the ostrich skeleton with Professor Reinitz I am really convinced that it is beautiful! Quite proud of it. This skeleton may serve anatomy education for decades. At the anatomy exam you will have to know the anatomy of birds and it is much easier to recognize the basic bones on a two meter high bird skeleton than on, for example, a hen.

– How did this task affect you?

– First of all, I was fascinated. This is what made me decide to stay at the university and deal, well, perhaps not with the ostrich, but with anatomy.

Graduation and doctor's degree ceremony

74 veterinary students from the Hungarian language and 118 from the English language graduate programs took their oaths during the 232nd graduation and doctor's degree ceremony held on February 22nd, 2019, at the University of Veterinary Medicine, Budapest.

– The degree of veterinary medicine traditionally represents a high standard; its fame and reputation is enforced all over the world by veterinarians graduating from its foreign language program. Students from 52 different countries have chosen to study at our institute said rector *dr. Peter Sótonyi* in his celebratory speech. He also called the attention of the graduates to the following: they should be responsive to new solutions, however, they should also stay attentive to the danger of deluging information in our global world. As he stated, 'people in this world often feel that they can see "everything", they know "everything"

and have access to 'all' information yet they understand nothing. Your role, as veterinarians loving their profession, is especially important today. One ill-founded opinion, one faulty thought or intentional fallacy means that you mislead people who can only but rely on your information and this is inexcusable. We should be led by the thought of the great Hungarian poet, Endre Ady, whose 100th death anniversary is celebrated this year: "Great ends can only be reached by those with courage, those, who dare." Thus, the fire of courage should never cease to burn in all of you who can believe humbly in your profession and make significant efforts and sacrifice for it.'

The rector also spoke of a largescale investment of outstanding significance even on the national economy level, about to be conducted at the University of Veterinary Medicine in order to restore, refurbish and functionally renovate the

buildings of the whole campus. Students and professors of the university will be able to study and work in a better, more up-to-date and modern environment.

There were two farewell speeches on behalf of the graduating students, *dr. Tamas Orodan* was speaking in the name of the Hungarian graduates, while *dr. Einav Stern* represented the English speaking students.

The Senate awarded the Tree of Life Award of the University of Veterinary Medicine to Professors *dr. Ferenc Kutas* and *dr. Ferenc Vetési*. Guest professor *dr. Károly Erdély* was given the honorary associate professor title, while *dr. Zsolt Szentgáli* received the honorary associate professor title. Pro Arte Veterinaria medal was awarded to *dr. László Marosfői* and *dr. Levente Marosfői* by government commissioner *dr. Bertalan Harangozó*, while professor *dr. Sándor Cseh* received a Marek Medal. The Senate has decided to award vice rectors *dr. Tibor Bartha* and *dr. Tibor Németh* with the Pro Universitate Golden Ring. Pro Universitate Gold Medal was received by professor *dr. László Fodor* and senior fellow *Adrien Kováts*. Pro Universitate Juventutis medal was awarded to *dr. Tamás Orodán*.

We would like to grab the opportunity and draw your attention to three of our graduates we are all very proud of.

On the graduation day this year we rewarded some of our students due to their outstanding performance. We highly value and appreciate their hard work not just in their studies, but also in the social field, they truly belong to the top 1% of our university. The prizes were handed over by the vice rector of international relations, *Dr. Bartha Tibor*.

Glovéus Karl Adam got recognized because of his excellent grades: he has achieved outstanding academic results, we are very happy that he proved again that it is not impossible to graduate from our university with such a high performance unlike legends; he became a legend.

Tóth Darinka Lilla and *Stern Einav* got acknowledged because of their

proactivity and outstanding amount of social work. Thanks to them we could develop and change many of our processes, and we managed to support more our foreign students. *Einav* and *Darinka* eased and helped the lives of many, they were always ready to fight for the rights and well-being of their peers.

Of course we are aware that we still have a long and tiny road ahead us, but we truly believe that at some point the roads of the Hungarian and the foreign students should cross and merge into one, on which they can proudly walk together holding hands. *Einav* and *Darinka* helped us to put down the first stones of this road, and we would never forget their passion,

we do hope that many other students

will follow their extraordinary example. We wish great success and happiness for their future, we are sure that they will be great assets and highly appreciated wherever their path will lead, since hard work and determination must get recognized. Thank you again, and we hope that

